

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2023/1115 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 31 май 2023 година****за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 995/2010****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Горите осигуряват голямо разнообразие от екологични, икономически и социални ползи, включително горски продукти от дървен материал и недървесни горски продукти, както и на свързани с околната среда услуги от основно значение за човечеството, тъй като те са дом на по-голямата част от биологичното разнообразие на сушата на Земята. Те поддържат функционирането на екосистемите, спомагат за опазването на климатичната система, осигуряват чист въздух и играят жизненоважна роля за пречистването на водите и почвите, както и за задържането на водата и възстановяването на водните запаси. Големите горски площи действат като източник на влага и спомагат за предотвратяване на опустиняването на континенталните региони. Освен това горите осигуряват препитание и доходи за около една трета от световното население и тяхното унищожаване има сериозни последици за поминъка на най-уязвимите хора, включително коренното население и местните общности, които са силно зависими от горските екосистеми. Освен това обезлесяването и деградацията на горите намаляват основните въглеродни поглъщатели. Обезлесяването и деградацията на горите увеличават също вероятността за контакти между дивите животни, селскостопанските животни и хората, като по този начин повишават риска от разпространение на нови болести и риска от възникване на нови епидемии и пандемии.
- (2) Обезлесяването и деградацията на горите настъпват с тревожни темпове. По оценка на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО) между 1990 г. и 2020 г. в целия свят са изчезнали 420 милиона хектара гори, което представлява приблизително 10 % от останалите гори в света и е равностойно на площ, която е по-голяма от Европейския съюз. Обезлесяването и деградацията на горите представляват също важни фактори за глобалното затопляне и загубата на биологично разнообразие – двете най-важни екологични предизвикателства в днешно време. И все пак, всяка година светът продължава да губи 10 милиона хектара гори. Освен това горите са силно засегнати от изменението на климата и за да се осигури приспособимост и устойчивост на горите през следващите десетилетия, е необходимо да се преодолеят много предизвикателства.
- (3) Обезлесяването и деградацията на горите допринасят за глобалната климатична криза по много начини. Най-важното е, че те увеличават емисиите на парникови газове чрез свързани с тях горски пожари, като капацитетът за поглъщане на въглерод се премахва трайно, намалява се устойчивостта на засегнатата площ към изменението на климата и значително се намалява биологичното ѝ разнообразие и устойчивостта на болести и вредители. Само обезлесяването е причина за 11 % от емисиите на парникови газове, както е посочено в специалния доклад относно изменението на климата и земята на от 2019 г. на Междуправителствения комитет по изменението на климата.
- (4) Влошаването на климата води до загуба на биологично разнообразие в световен мащаб, а вследствие на загубата на биологично разнообразие изменението на климата се задълбочава; така те са неразривно свързани, както потвърждават последните проучвания. Биологичното разнообразие и здравите екосистеми са от основно значение за устойчивото на климатичните изменения развитие. Насекомите, птиците и бозайниците играят ролята на опрашители и разпространители на семена и могат да спомогнат за по-ефективно пряко или косвено съхранение на въглерода. Горите също така осигуряват непрекъснатото допълване на водните ресурси и предотвратяването на суши и техните вредни последици за местните общности, включително коренното население. Дразтичното ограничаване на обезлесяването и на деградацията на горите, както и системното възстановяване на горите и другите екосистеми, е единствената най-значима природосъобразна възможност за смекчаване на изменението на климата.

⁽¹⁾ ОВ С 275, 18.7.2022 г., стр. 88.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 19 април 2023 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 16 май 2023 г.

- (5) Биологичното разнообразие е от съществено значение за устойчивостта на екосистемите и техните услуги както на местно, така и на световно равнище. Повече от половината от световния брутен вътрешен продукт зависи от природата и услугите, които се предоставят благодарение на нея. Три основни икономически сектора – строителство, селско стопанство и хранително-вкусова промишленост – са силно зависими от природата. Загубата на биологично разнообразие застрашава устойчивите водни цикли и продоволствените системи и излага на риск продоволствената сигурност и изхранването. Опрашването на над 75 % от видовете култури в световен мащаб се извършва от животни. Освен това в няколко промишлени сектора се разчита на генетичното разнообразие и екосистемните услуги като критични източници на производствени суровини, по-специално на производството на лекарства, включително на антимикробни средства.
- (6) Изменението на климата, загубата на биологично разнообразие и обезлесяването са глобални проблеми от най-голямо значение, които засягат оцеляването на човечеството и устойчивите условия на живот на Земята. Ускоряването на изменението на климата, загубата на биологично разнообразие и деградация на околната среда, съчетани с конкретни примери за тяхното опустошително въздействие върху природата, условията на живот на хората и местните икономики, доведоха до признаването на екологичния преход като определящата цел на нашето време и като въпрос на равенство между половете и на равнопоставеност на поколенията.
- (7) Защитниците на правата на човека в областта на околната среда, които се стремят да защитават и утвърждават правата на човека, свързани с околната среда, включително достъпа до чиста вода, въздух и земя, често са обект на преследване и смъртоносни нападения. Тези нападения засягат непропорционално коренното население. Според докладите от 2020 г. повече от две трети от жертвите на тези нападения са работили срещу обезлесяването и промишленото развитие в защита на горите по света.
- (8) Потреблението в Съюза е значителен фактор за обезлесяването и деградацията на горите в световен мащаб. Според оценката на въздействието на настоящия регламент без подходяща регулаторна намеса само потреблението и производството в Съюза на шест стоки (едър рогат добитък, какао, кафе, палмово масло, соя и дървен материал) би довело до 2030 г. до нарастване на обезлесяването приблизително до 248 000 хектара годишно.
- (9) Що се отнася до състоянието на горите в Съюза, в Доклада за състоянието на горите в Европа за 2020 г. се посочва, че между 1990 г. и 2020 г. площта на горите в Европа се е увеличила с 9 %, съхраняваният в биомасата въглерод е нараснал с 50 %, а доставките на дървен материал са се увеличили с 40 %. Първичните и естествено възобновяващите се гори са изложени на риск, *inter alia*, в резултат на интензивното управление, а уникалното им биологично разнообразие и структурни характеристики са застрашени. Освен това Европейската агенция за околна среда отбелязва, че по-малко от 5 % от европейските горски площи понастоящем се считат за незасегнати или естествени, докато 10 % от европейските горски площи са класифицирани като интензивно управлявани. Горските екосистеми трябва да противостоят на многостранен натиск, причинен от изменението на климата и вариращ от екстремни метеорологични модели до вредители и от антропогенни дейности, които оказват отрицателно въздействие върху екосистемите и местообитанията. По-специално, интензивното управление на гори с дървета от един клас на възраст чрез гола сеч и премахване на мъртвата дървесина могат да окажат сериозно въздействие върху цели местообитания.
- (10) През 2019 г. Комисията прие няколко инициативи за справяне с глобалните екологични кризи, включително конкретни действия във връзка с обезлесяването. В своето съобщение от 23 юли 2019 г. „Засилване на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб“ (наричано по-нататък „съобщение „Засилване на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб“) Комисията определя като приоритет намаляването на последиците, които потреблението в Съюза оказва върху земята, и насърчава потреблението в Съюза на продукти от несвързани с обезлесяване вериги на доставки. В своето съобщение от 11 декември 2019 г., „Европейският зелен пакт“, Комисията определи нова стратегия за растеж, която има за цел превръщането на Съюза в справедливо и благоденстващо общество с модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика, изградена върху устойчива и основана на правила свободна търговия, в която през 2050 г. няма да има нетни емисии на парникови газове и където икономическият растеж не зависи от използването на ресурси и не се пренебрегват нито хора, нито територии. Пактът има за цел опазването, съхранението и увеличаването на природния капитал на Съюза, както и защитата на здравето и благосъстоянието на гражданите и бъдещите поколения от свързани с околната среда рискове и въздействия. Освен това Европейският зелен пакт цели да осигури на гражданите и на бъдещите поколения, *inter alia*, чист въздух, чиста вода, здрава почва и биологично разнообразие. За тази цел съобщението на Комисията от 20 май 2020 г. относно Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.: Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот (наричана по-нататък „Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.“), съобщението на Комисията от 20 май 2020 г. относно стратегията От фермата до трапезата за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система (наричана по-нататък „Стратегия „От фермата до трапезата“), съобщението на Комисията от 16 юли 2021 г. относно Нова стратегия на ЕС за горите за 2030 г., съобщението на Комисията от 12 май 2021 г. относно Път към здравословна планета за всички, План за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“ и други важни стратегии, като например съобщението на Комисията от 30 юни 2021 г. относно Дългосрочна визия за селските райони на ЕС – към по-силни, свързани, устойчиви и проспериращи селски райони до 2040 г., разработени в рамките на Европейския зелен пакт, допълнително подчертават значението на действията за

опазване и устойчивост на горите. По-специално Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. има за цел опазване на природата и постигане на обрат в тенденцията към деградация на екосистемите. И накрая, съобщението на Комисията от 11 октомври 2018 г. за Устойчива биоикономика за Европа: укрепване на връзката между икономиката, обществото и околната среда насърчава опазването на околната среда и екосистемите и същевременно с това се решават въпроси, свързани с нарастващото търсене на храни, фуражи, енергия, материали и продукти, като се търсят нови начини за производство и потребление.

- (11) Държавите членки многократно са изразявали своята загриженост във връзка с непрекъснатото обезлесяване и деградация на горите. Те подчертаха, че тъй като настоящите политики и действия на световно равнище за опазване, възстановяване и устойчиво управление на горите не са достатъчни за спиране на обезлесяването, деградацията на горите и загубата на биологично разнообразие, са необходими засилени действия на равнището на Съюза, за да се допринесе по-ефективно за постигане на целите за устойчиво развитие (ЦУР) в рамките на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие, която беше приета от всички държави – членки на ООН, през 2015 г. Съветът изрично подкрепи намерението на Комисията, заявено в съобщението „Засилване на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб“, да извърши оценка на допълнителните регулаторни и нерегулаторни мерки и да представи предложения за двата вида мерки. Съюзът и държавите членки подкрепиха също Десетилетието на ООН за действия за ЦУР, Десетилетието на ООН за възстановяване на екосистемите и Десетилетието на ООН за семейното земеделие.
- (12) Европейският парламент подчерта, че понастоящем унищожаването, деградацията и преобразуването на горите и естествените екосистеми в световен мащаб, както и нарушенията на правата на човека, са свързани до голяма степен с разрастването на селскостопанското производство, по-специално чрез превръщането на горите в земеделска земя, предназначена за производството на редица стоки и продукти, чието търсене е голямо. На 22 октомври 2020 г. Парламентът прие резолюция в съответствие с член 225 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), в която се отправя искане към Комисията да представи предложение, въз основа на член 192, параграф 1 от ДФЕС, за „законодателната рамка на ЕС за спиране и обръщане на причинения от ЕС процес на глобално обезлесяване“ на базата на задължителна надлежна проверка.
- (13) Борбата с обезлесяването и деградацията на горите представлява важна част от пакета от мерки, необходими за намаляване на емисиите на парникови газове и за спазване на ангажиментите на Съюза по Европейския зелен пакт, както и на Парижкото споразумение, прието по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата ⁽³⁾ (наричано по-нататък „Парижкото споразумение“), Осмата програма за действие за околната среда, приета с Решение (ЕС) 2022/591 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, и на правно обвързващия ангажимент по линия на Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾ за постигане на неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г. и намаляване до 2030 г. на емисиите на парникови газове с най-малко 55 % в сравнение с равнищата от 1990 г.
- (14) Борбата с обезлесяването и деградацията на горите представлява също важна част от пакета от мерки, необходими за борба със загубата на биологично разнообразие и за спазване на ангажиментите на Съюза по Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие (КБР) ⁽⁶⁾, Европейския зелен пакт, Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. и придружаващите ги цели на Съюза за възстановяване на природата.
- (15) Първичните гори са уникални и незаменими. Горските плантации и залесените гори имат различни компоненти на биологичното разнообразие и предоставят различни екосистемни услуги в сравнение с първичните и естествено възобновяващите се гори.
- (16) Разрастването на селското стопанство е причина за почти 90 % от обезлесяването в световен мащаб, като повече от половината от загубите на гори се дължат на преобразуването на горите в земеделски площи, докато пашата на добитък е причина за почти 40 % от загубите на гори.
- (17) Производството на фураж за добитъка може да допринесе за обезлесяването и деградацията на горите. Насърчаването на алтернативни устойчиви селскостопански практики може да отговори на предизвикателствата, свързани с околната среда и климата, и да предотврати обезлесяването и деградацията на горите в световен мащаб. Стимулите за възприемане на по-балансиран, здравословен и питателен режим на хранене и по-устойчив начин на живот могат да намалят натиска върху земята и ресурсите.

⁽³⁾ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

⁽⁴⁾ Решение (ЕС) 2022/591 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2030 г. (ОВ L 114, 12.4.2022 г., стр. 22).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Решение 93/626/ЕО на Съвета от 25 октомври 1993 г. за сключване на Конвенцията за биологичното разнообразие (ОВ L 309, 13.12.1993 г., стр. 1).

- (18) Между 1990 г. и 2008 г. Съюзът е внасял и консумирал една трета от свързаните с обезлесяване селскостопански продукти, търгувани в световен мащаб. През този период на потреблението в Съюза се дължат 10 % от обезлесяването в световен мащаб, свързано с производството на стоки или предоставянето на услуги. Въпреки че относителният дял на потреблението в Съюза намалява, то е фактор за обезлесяването с прекомерна тежест. Поради това Съюзът следва да предприеме действия, чрез които да се сведе до минимум глобалното обезлесяване и деградация на горите, причинени от потреблението на определени стоки и продукти, и по този начин да се опита да намали своя принос за емисиите на парникови газове и загубата на биологично разнообразие в световен мащаб, както и да насърчава устойчиви модели на производство и потребление в Съюза и на глобално равнище. За да окаже най-голямо въздействие, политиката на Съюза следва да се стреми да влияе върху световния пазар, а не само върху веригите на доставки за Съюза. В това отношение партньорствата и ефективното международно сътрудничество, включително споразуменията за свободна търговия, с държавите производители и държавите потребители са от основно значение.
- (19) Съюзът се ангажира да насърчава и прилага амбициозни политики в областта на околната среда и климата в целия свят в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално член 37 от нея, в който се предвижда, че високото равнище на опазване на околната среда и подобряването на нейното качество трябва да бъдат включени в политиките на Съюза и гарантирани в съответствие с принципа на устойчиво развитие. Като част от външното измерение на Европейския зелен пакт действията съгласно настоящия регламент следва да отчитат значението на съществуващите глобални споразумения, ангажименти и рамки, допринасящи за намаляване на обезлесяването и деградацията на горите, като например Стратегическия план на ООН за горите за периода 2017—2030 г. и неговите глобални цели за горите, Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК) и Парижкото споразумение, КБР и нейната глобална рамка за биологичното разнообразие за периода след 2020 г., Глобалния стратегически план за биологичното разнообразие за периода 2011—2020 г. и заложените в него цели за биологичното разнообразие от Аичи, и Конвенцията на ООН за борба с опустиняването; както и многостранната рамка в подкрепа на справянето с първопричините за обезлесяването и деградацията на горите, като например ЦУР и Декларацията на ООН за правата на коренното население.
- (20) Спирането на обезлесяването и възстановяването на деградиралите гори е съществена част от ЦУР. Настоящият регламент следва да допринесе по-специално за постигането на целите по отношение на живота на земята (ЦУР 15), борбата с климатичните промени (ЦУР 13), отговорното потребление и производство (ЦУР 12), предотвратяването на глада (ЦУР 2) и доброто здраве и благополучие (ЦУР 3). Съответната подцел 15.2 за спиране на обезлесяването до 2020 г. не е постигната, което подчертава спешната необходимост от амбициозни и ефективни действия.
- (21) Чрез настоящия регламент следва също да се даде отговор на Декларацията от Ню Йорк за горите – правно необвързваща политическа декларация, която утвърждава глобален график за намаляване наполовина на загубата на естествени гори до 2020 г. с цел тя да бъде прекратена до 2030 г. Декларацията беше подкрепена от десетки правителства, много от най-големите предприятия в света, влиятелни организации на гражданското общество и на коренното население. В декларацията е отправен призив и към частния сектор да постигне целта за премахване на обезлесяването от производството на селскостопански продукти като палмово масло, соя, хартия и говеждо месо не по-късно от 2020 г. – цел, която не е постигната. Освен това настоящият регламент следва да допринесе за Стратегическия план на Организацията на обединените нации за горите за периода 2017—2030 г., чиято глобална цел № 1 за горите е постигането на обрат в тенденцията към загуба на горско покритие в световен мащаб чрез устойчиво управление на горите, включително опазване, възстановяване, ново залесяване и повторно залесяване, повишаване на усилията за предотвратяване на деградацията на горите и да допринесе за глобалните усилия за справяне с изменението на климата.
- (22) В настоящия регламент следва да бъде отразена и Декларацията на лидерите от Глазгоу от 2021 г. относно горите и земеползването, представена на конференцията на ООН по изменението на климата през ноември 2021 г., в която се отчита, че за да бъдат постигнати целите, свързани със земеползването, климата, биологичното разнообразие и устойчивото развитие както на световно, така и на национално равнище, ще са необходими по-нататъшни действия за трансформация във взаимосвързаните области на устойчиво производство и потребление; развитие на инфраструктурата; търговия, финанси и инвестиции; и подкрепа за дребните земеделски стопани, коренното население и местните общности. Страните, подписали декларацията, се ангажираха да работят заедно за спиране и обръщане до 2030 г. на процеса на загуба на гори и деградация на земите и подчертаха, че ще повишат съвместните си усилия за улесняване, както в международен, така и в национален план, на търговски политики и политики за развитие, които насърчват устойчивото развитие и устойчивото производство и потребление на стоки и които са от взаимна полза за държавите.
- (23) Като член на Световната търговска организация (СТО) Съюзът е поел ангажимент да насърчава многостранна търговска система в рамките на СТО, която е универсална, основана на правила, отворена, прозрачна, предвидима, приобщаваща, недискриминационна и справедлива, както и търговска политика, която е отворена, устойчива и решителна. Поради това приложното поле на настоящия регламент следва да включва както стоките и продуктите, произвеждани в рамките на Съюза, така и стоките и продуктите, внасяни в Съюза.

- (24) Предизвикателствата, пред които е изправен светът по отношение на изменението на климата и загубата на биологично разнообразие, могат да бъдат преодолені единствено чрез действия в световен мащаб. Съюзът следва да бъде силен участник на световната сцена, като едновременно служи за пример и играе водеща роля в международното сътрудничество, за да се създаде отворена и справедлива многостранна система, в която устойчивата търговия да действа като ключов фактор за екологичния преход с цел борба с изменението на климата и обръщане на процеса на загуба на биологично разнообразие.
- (25) Настоящият регламент взема под внимание и съобщенията на Комисията от 22 юни 2022 г. „Силата на търговските партньорства: заедно за екологичен и справедлив икономически растеж“ и от 18 февруари 2021 г. „Преглед на търговската политика – отворена, устойчива и решителна търговска политика“, в които се посочва, че с оглед на новите външни и вътрешни предизвикателства, и по-специално на новия модел за по-устойчив растеж, определен в Европейския зелен пакт и европейската стратегия в областта на цифрови технологии, съдържаща се в съобщението на Комисията от 19 февруари 2020 г. за Изграждане на цифровото бъдеще на Европа, Съюзът се нуждае от нова стратегия за търговската политика – такава, която ще подкрепя постигането на целите на вътрешната и външната политика на Съюза и ще способства за увеличаване на устойчивостта в съответствие с ангажиментите му за цялостно изпълнение на ЦУР. Търговската политика трябва да играе в пълнота своята роля за възстановяването на Съюза след пандемията от COVID-19, за екологичната и цифровата трансформация на икономиката, както и за изграждането на по-гъвкав Съюз на световната сцена.
- (26) В съответствие със своето съобщение от 22 юни 2022 г. за „Силата на търговските партньорства: заедно за екологичен и справедлив икономически растеж“ Комисията засилва ангажираността с търговските партньори с цел насърчаване на спазването на международните трудови и екологични стандарти. В съобщението се предвижда укрепване на главите относно устойчивото развитие, съдържащи клаузи относно обезлесяването и деградацията на горите. Гарантирането на прилагането на съществуващите и сключването на нови търговски споразумения с такива глави ще допълни целите на настоящия регламент.
- (27) Настоящият регламент следва да допълва други мерки, предложени в съобщението „Засилване на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб“, и по-специално работа в партньорство с държавите производители, за да им се помогне да отстранят първопричините за обезлесяването, например слабото управление, неефективното правоприлагане и корупцията, и засилване на международното сътрудничество с основните държави потребители, като, *inter alia*, се насърчава търговията с несвързани с обезлесяване продукти и приемането на сходни мерки, с цел да се избегне пускането на техните пазари на продукти с произход от веригите на доставки, свързани с обезлесяване и деградация на горите.
- (28) Настоящият регламент следва да отчита принципа на съгласуваност на политиките за развитие и да служи за насърчаване и улесняване на сътрудничеството с развиващите се страни, по-специално с най-слабо развитите държави, *inter alia*, чрез предоставяне на техническа и финансова помощ, когато това е възможно и уместно.
- (29) В координация с държавите членки, Комисията следва да продължи да работи в партньорство с държавите производители и в по-общ план – в сътрудничество с международни организации и органи, както и със съответните действащи на място заинтересовани страни, въз основа на многостранни диалози. Комисията следва да засили своята подкрепа и стимули по отношение на опазването на горите и прехода към несвързано с обезлесяване производство, като признава и укрепва ролята и правата на коренното население, местните общности, дребните земеделски стопани и микро-, малките и средните предприятия (МСП), подобрява управлението и правата на земеползване, засилва правоприлагането и насърчава устойчиво управление на горите, с акцент върху природосъобразни горски практики, основани на научнообосновани показатели и прагови стойности, екотуризъм, устойчиво на изменението на климата селско стопанство, диверсификация, агроекология и агролесовъдство. По този начин Комисията следва изцяло да признае ролята и правата на коренното население и местните общности за опазването на горите, като отчита принципа на свободно, предварително и информирано съгласие. Въз основа на опита и поуките, извлечени в контекста на съществуващите инициативи, Съюзът и държавите членки следва да работят за установяване на партньорства с държавите производители, по тяхно искане, и за преодоляване на глобалните предизвикателства, като същевременно задоволяват местните нужди и обръщат внимание на предизвикателствата, пред които са изправени дребните земеделски стопани, в съответствие със съобщението „Засилване на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб“. Партньорският подход следва да помогне на държавите производители и на техните региони при опазването, възстановяването и устойчивото използване на горите и съответно да допринесе за постигането на целта на настоящия регламент за намаляване на обезлесяването и деградацията на горите, включително чрез използването на цифрови технологии, геопространствена информация и изграждане на капацитет.

- (30) Операторите и търговците следва да бъдат обвързани от задълженията по настоящия регламент, независимо дали предоставянето на пазара се прави чрез традиционни или онлайн средства. Настоящият регламент следва съответно да гарантира, че във всяка верига на доставки има оператор по смисъла на настоящия регламент, който е установен в Съюза и от когото може да се търси отговорност при неизпълнение на задълженията по настоящия регламент. Комисията и държавите членки следва да наблюдават прилагането на настоящия регламент и да преценят дали цифровото и технологичното развитие изискват допълнителни спецификации или инициативи в бъдеще, според случая.
- (31) Друго важно действие, обявено в съобщението „Засилване на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб“, е създаването на обсерватория на ЕС по въпросите на обезлесяването, деградацията на горите и промените в горското покритие в световен мащаб и свързаните с това фактори (наричана по-нататък „обсерватория на ЕС“), с която Комисията цели по-добър мониторинг на промените в горското покритие в световен мащаб и свързаните с него фактори. Въз основа на съществуващите инструменти за мониторинг, включително продуктите по програма „Коперник“ и други обществено достъпни или частни източници, обсерваторията на ЕС следва да улеснява достъпа до информацията относно веригите на доставки на публични субекти, потребители и предприятия, като предоставя лесни за разбиране данни и информация, свързващи обезлесяването, деградацията на горите и промените в горското покритие в световен мащаб с търсенето в Съюза на стоки и продукти и търговията с тях. Обсерваторията на ЕС следва по този начин да подкрепя прилагането на настоящия регламент, като предоставя научни доказателства по отношение на глобалното обезлесяване и деградация на горите и свързаната с това търговия. Обсерваторията на ЕС следва да предостави карти на земното покритие с времеви серии от крайната дата, определена в настоящия регламент, и набор от класове, позволяващи да се оцени съставът на ландшафта. Обсерваторията на ЕС следва да участва в разработването на система за ранно предупреждение, съчетаваща капацитет за научни изследвания и мониторинг. По отношение на настоящия регламент, когато това е технически осъществимо, целта на системата за ранно предупреждение следва да бъде част от платформа, която може да подпомага компетентните органи, операторите, търговците и други заинтересовани страни в тази област и би могла да осигурява непрекъснат мониторинг и ранно уведомяване за възможно обезлесяване или деградация на горите. Тази платформа следва да започне да функционира възможно най-скоро. Обсерваторията на ЕС следва да си сътрудничи с компетентните органи, съответните международни организации и органи, научноизследователски институти, неправителствени организации, оператори, търговци, трети държави и други заинтересовани страни.
- (32) Съществуващата правна рамка на Съюза е съсредоточена върху борбата с незаконната сеч и свързаната с това търговия и в нея не се разглежда пряко обезлесяването. Тя се състои от Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾, и Регламент (ЕО) № 2173/2005 на Съвета ⁽⁸⁾. И двата регламента бяха оценени в рамките на проверка за пригодност, при която беше установено, че макар законодателството да е оказало положително въздействие върху управлението на горите, целите на двата регламента – а именно да се ограничи незаконната сеч и свързаната с нея търговия и да се намали потреблението в Съюза на незаконно добит дървен материал – не са постигнати и се стигна до заключението, че поставянето на акцент единствено върху законосъобразността на добиването на дървен материал не е достатъчно за постигане на поставените цели.
- (33) Наличните доклади потвърждават, че значителна част от продължаващото обезлесяване е законосъобразна съгласно законите на държавата на производство. Според доклад на Инициатива за търговия и финанси в областта на политиката за горите (Forest Policy Trade and Finance Initiative), публикуван през май 2021 г. в периода между 2013 г. и 2019 г. се счита, че около 30 % от обезлесяването, дължащо се на търговско селскостопанско производство в тропическите държави, е било законосъобразно. Наличните данни обикновено са съсредоточени върху държави с неефективно управление – общият дял на обезлесяването, което е незаконно, може да е по-малък, но вече са налице ясни данни, които показват, че неотчитането на обезлесяването, което е законосъобразно в държавата на производство, подкопава ефективността на мерките на политиката.
- (34) В оценката на въздействието на възможните мерки на политиката за справяне с обезлесяването и деградацията на горите, причинени от Съюза, заключенията на Съвета от 16 декември 2019 г. и резолюцията на Европейския парламент от 22 октомври 2020 г. ясно се посочва необходимостта от определянето на обезлесяването и деградацията на горите като водещи критерии за бъдещи мерки на Съюза. Акцентирането единствено върху законосъобразността би могло потенциално да породри риск от занижаване на екологичните стандарти с цел да бъде получен достъп до пазара. Поради това в новата правна рамка на Съюза следва да се разгледат както законосъобразността, така и въпросът дали производството на съответните стоки и съответните продукти не е свързано с обезлесяване.
- (35) Определението на понятието „несвързани с обезлесяване“ следва да бъде достатъчно широко, за да обхване както обезлесяването, така и деградацията на горите, следва да осигури правна яснота и да бъде измеримо въз основа на количествени, обективни и международно признати данни.

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал (ОВ L 295, 12.11.2010 г., стр. 23).

⁽⁸⁾ Регламент (ЕО) № 2173/2005 на Съвета от 20 декември 2005 г. за установяването на схема на разрешителни FLEGT за вноса на дървесина в Европейската общност (ОВ L 347, 30.12.2005 г., стр. 1).

- (36) За целите на настоящия регламент използването за селскостопански цели следва да се определи като използването на земя за целите на селското стопанство. Във връзка с това Комисията следва да разработи насоки, за да изясни тълкуването на това определение, по-специално във връзка с преобразуването на гори в земи, чиято цел не е използване за селскостопански цели.
- (37) В съответствие с определенията на ФАО агро-лесовъдните системи, включително когато културите се отглеждат под дървесно покритие, както и горско-растениевъдните, горско-пасищните и горско-растениевъдно-пасищните системи, не следва да се считат за гори, а да се третират като използване за селскостопански цели.
- (38) Настоящият регламент следва да обхваща стоките, чието потребление в Съюза е най-значимо от гледна точка на причиняването на глобално обезлесяване и деградация на горите и за които политическата намеса на Съюза би могла да донесе най-големи ползи за единица търговска стойност. Като част от проучването в подкрепа на оценката на въздействието беше извършен обстоен преглед на съответната научна литература, а именно на първичните източници, в които се преценява въздействието на потреблението в Съюза върху обезлесяването в световен мащаб, като този отпечатък върху околната среда се свързва с конкретни стоки, и беше извършена кръстосана проверка чрез широки консултации със заинтересованите страни. Този процес доведе до изготвянето на първи списък от осем стоки. Дървеният материал е включен пряко в приложното поле, тъй като вече е обхванат от Регламент (ЕС) № 995/2010. Според неотдавна проведено научно изследване⁽⁹⁾, използвано за анализа на ефективността, от осем стоки, анализирани в него, на седем стоки се пада най-големият дял от обезлесяването, причинено от Съюза: палмово масло (34,0 %), соя (32,8 %), дървен материал (8,6 %), какао (7,5 %), кафе (7,0 %), едър рогат добитък (5,0 %) и каучук (3,4 %).
- (39) За да се гарантира постигането на целите на настоящия регламент, е важно да се гарантира, че фуражите, използвани за добитък, попадащ в обхвата на настоящия регламент, не водят до обезлесяване. Поради това операторите, които пускат на пазара или изнасят съответните продукти, съдържащи или произведени от едър рогат добитък, хранен със съответните продукти, съдържащи или произведени с други съответни стоки или съответни продукти, следва да гарантират, като част от своята система на надлежна проверка, че фуражът не е свързан с обезлесяване. В този случай изискванията за географско местоположение по настоящия регламент следва да бъдат ограничени до позоваване на географското местоположение на всеки животновъден обект, където е отглеждан едрият рогат добитък, и не следва да се изисква информация за географското местоположение за самия фураж. Ако компетентният орган получи или бъде уведомен за съответна информация, включително информация на базата основателна загриженост, изразена от трети страни, че е налице риск фуражът да не отговаря на изискванията на настоящия регламент, компетентният орган следва незабавно да поиска подробна информация за този фураж. Ако фуражът вече е бил подложен на надлежна проверка на предходен етап от веригата на доставки, операторите следва да използват като доказателство съответните фактури, референтни номера на съответните декларации за надлежна проверка или друга съответна документация, посочваща, че фуражът не е свързан с обезлесяване, и може да се наложи те да я предоставят на компетентните органи при поискване. Доказателствата следва да обхващат живота на животните до максимум пет години.
- (40) Като се има предвид, че следва да се насърчава използването на рециклирани съответни стоки и съответни продукти и че включването на такива стоки и продукти в приложното поле на настоящия регламент би създавало несъразмерна тежест за операторите, използваните стоки и продукти, които са приключили жизнения си цикъл и трябва иначе да се изхвърлят като отпадъци съгласно определението в член 3, точка 1 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁰⁾, следва да бъдат изключени от приложното поле на настоящия регламент. Това обаче следва да не се прилага за определени странични продукти от процеса на производство.
- (41) Настоящият регламент следва да определи задълженията по отношение на съответните стоки и съответните продукти с цел ефективна борба с обезлесяването и деградацията на горите и насърчаване на несвързаните с обезлесяване вериги на доставки, като се отчита защитата на правата на човека и правата на коренното население и местните общности, както в Съюза, така и в трети държави.
- (42) Когато се оценява рискът от несъответствие на съответните стоки и съответните продукти, предназначени за пускане на пазара или за износ, следва да се отчитат нарушенията на правата на човека, свързани с обезлесяването или деградацията на горите, включително на правата на коренното население, местните общности и притежателите на обичайни права на земеползване.

⁽⁹⁾ Pendrill F., Persson U. M., Kastner, T. 2020 г. Deforestation risk embodied in production and consumption of agricultural and forestry commodities 2005-2017 („Рискът от обезлесяване, присъщ на производството и потреблението на селскостопански стоки и стоки, свързани с добива от горите, 2005—2017 г.“) (Версия 1.0) Zenodo.

⁽¹⁰⁾ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

- (43) Много международни организации и органи, като например ФАО, Междуправителствения комитет по изменението на климата, Програмата на ООН за околната среда и Международния съюз по опазване на природата, имат активна дейност, а международните споразумения, като например Парижкото споразумение и КБР, са сключени в областта на обезлесяването и деградацията на горите и определенията в настоящия регламент се основават на тази работа.
- (44) От съществено значение е настоящият регламент да разгледа и въпроса за деградацията на горите. Определението за деградация на горите следва да се основава на международно договорени понятия и да гарантира, че произтичащите задължения могат лесно да бъдат изпълнени от операторите и компетентните органи. Тези задължения следва да могат да се измерват и проверяват оперативни и да бъдат ясни и недвусмислени, за да се гарантира правна сигурност. В този контекст настоящият регламент следва да се съсредоточи върху ключови елементи на деградацията на горите, които могат да бъдат измерени и проверени и са от особено значение за избягване на въздействието върху околната среда, въз основа на най-актуалните научни данни. За тази цел определението за деградация на горите следва да се основава на международно приети понятия, определени от ФАО. Определението за деградация на горите следва да бъде преразгледано в съответствие с настоящия регламент, за да се оцени дали то трябва да бъде разширено, с цел да се включи по-широк набор фактори за деградация на горите и на горските екосистеми в световен мащаб с оглед на по-нататъшното подпомагане на екологичните цели на настоящия регламент, като се вземе предвид напредъкът, постигнат в международните дискусии по въпроса, както и разнообразието от горски екосистеми и практики по света. Прегледът следва да се извършва въз основа на задълбочен анализ, в тясно сътрудничество с държавите членки и в консултация със съответните заинтересовани страни, международните организации и органи и научната общност.
- (45) Настоящият регламент следва да гарантира подходящ баланс между защитата на оправданите правни очаквания на операторите и търговците, които пускат на пазара или изнасят съответните стоки и съответните продукти, като същевременно се сведат до минимум внезапните смущения във веригите на доставки, и основното право на опазване на околната среда, установено в член 37 от Хартата на основните права на Европейския съюз. За тази цел следва да се определи крайна дата, за да се осигури основа за оценката дали дадена площ е била подложена на обезлесяване или деградация на горите, така че никакви стоки и продукти, попадащи в обхвата на настоящия регламент, да не могат да бъдат пускани на пазара или изнасяни, ако са произведени на земя, която е била подложена на обезлесяване или деградация на горите след тази дата.
- (46) Крайната дата следва да съответства на съществуващите международни ангажменти, определени в ЦУР и Декларацията от Ню Йорк за горите, с които се следва амбицията за спиране на обезлесяването, възстановяване на деградиралите гори и значително увеличаване на новото залесяване и повторното залесяване в световен мащаб до 2020 г., и следователно следва да бъде установена на 31 декември 2020 г. Тази дата е в съответствие с обявеното от Комисията намерение за борба с обезлесяването в съобщението „Засилване на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб“, Европейския зелен пакт, Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. и стратегията „От фермата до трапезата“. В съответствие с принципа на предпазливост изборът на крайна дата, посочен в предложението на Комисията за настоящия регламент, предхожда датата на влизане в сила на настоящия регламент. Крайната дата е била избрана с цел да се предвиди и предотврати ускоряването на дейностите, водещи до обезлесяване и деградация на горите, между обявяването в предложението на Комисията и датата на влизане в сила на настоящия регламент. В настоящия регламент следва да се вземе предвид преследваната екологична цел и да се потвърди предложената крайна дата, за да се гарантира, че производителите и операторите, които са причинили обезлесяването и деградацията на горите в периода на преговорите по настоящия регламент, нямат право да пускат на пазара или да изнасят съответните стоки и съответните продукти.
- (47) Ограниченията за упражняване на основните права и защитата на оправданите правни очаквания на операторите и търговците, произтичащи от избора на крайна дата, следва да бъдат пропорционални и строго необходими за постигане на целта от общ интерес за опазване на околната среда. За да допринесе за постигането на тази цел, настоящият регламент не следва да се прилага за съответните стоки и съответните продукти, произведени преди датата на влизане в сила на настоящия регламент. Отложено прилагане на разпоредбите на настоящия регламент, уреждащи задълженията на операторите и търговците, които възнамеряват да пускат на пазара или да изнасят съответните стоки и съответните продукти, също им предоставя разумен срок за адаптиране към новите изисквания на настоящия регламент.
- (48) За да се засили приносът на Съюза за спиране на обезлесяването и деградацията на горите и да се гарантира, че съответните продукти от свързани с обезлесяване и деградация на горите вериги на доставки не се пускат на пазара, нито се изнасят, съответните продукти не следва да се пускат на пазара или предоставят на пазара или да се изнасят, освен ако не са свързани с обезлесяване и са произведени съгласно приложимото законодателство на държавата на производство. За да се потвърди, че това е така, те следва винаги да бъдат придружавани от декларация за надлежна проверка.

- (49) Въз основа на системен подход операторите следва да предприемат подходящи стъпки, за да гарантират, че съответните продукти, които те възнамеряват да пуснат на пазара, отговарят на изискванията съгласно настоящия регламент за несвързано с обезпечаване производство и за законосъобразност. За целта операторите следва да установят и прилагат системи за надлежна проверка. Тези системи за надлежна проверка, следва да включват три елемента, а именно изисквания за информация, оценка на риска и мерки за намаляване на риска, които да се допълват от задължения за докладване. Системите за надлежна проверка следва да бъдат разработени така, че да се предоставя достъп до информацията относно източниците и доставчиците на стоките и продуктите, които биват пускани на пазара, включително информация, доказваща, че са изпълнени изискванията за несвързано с обезпечаване и с деградация на горите производство и законосъобразност, *inter alia* посредством установяване на държавата на производство или части от нея, включително координатите на географското местоположение на съответните парцели. За тези координати на географското местоположение, които зависят от определянето на момента от време, позиционирането и/или наблюдението на Земята, може да се използват космически данни и услуги, предоставяни в рамките на космическата програма на Съюза (EGNOS/„Галилео“ и „Коперник“). Въз основа на тази информация операторите следва да направят оценка на риска. Когато бъде установен риск, операторите следва да ограничат този риск, за да постигнат нулев или само незначителен риск. Операторът следва да има право да пусне съответните продукти на пазара или да ги изнесе, само след като стигне до заключението, след провеждане на надлежна проверка, че не съществува никакъв риск или че съществува само незначителен риск от несъответствие на съответните продукти с настоящия регламент.
- (50) При снабдяването с продукти следва да се положат разумни усилия да се гарантира, че на производителите, по-специално на дребните земеделски стопани, се заплаща справедлива цена, за да се осигурят доходи, позволяващи достоен живот, и да се противодейства ефективно на бедността като основна първопричина за обезпечаването.
- (51) Операторите следва официално да поемат отговорност за съответствието на съответните продукти, които те възнамеряват да пускат на пазара или да изнасят, като предоставят декларации за надлежна проверка. В настоящия регламент следва да се предвиди образец на такива декларации. С тези декларации за надлежна проверка се очаква да се улесни прилагането на настоящия регламент от страна на компетентните органи и съдилища, както и да се повиши спазването на изискванията от страна на операторите.
- (52) За да се отчетат добрите практики, в рамките на процедурата за оценка на риска могат да се използват схеми за сертифициране или други схеми, проверени от трети страни. Те обаче не следва да заместват отговорността на оператора по отношение на надлежната проверка.
- (53) Търговците следва да носят отговорност за събирането и съхраняването на информацията, за гарантиране на прозрачността на веригата на доставките на съответните продукти, които те предоставят на пазара. Търговците, които не са МСП, оказват значително влияние върху веригите на доставки и играят важна роля, за да се гарантира, че веригите на доставки не са свързани с обезпечаване. Поради това те следва да имат същите задължения като операторите, да поемат отговорност за съответствието на съответните продукти с настоящия регламент и да гарантират, преди да предоставят на пазара съответните продукти, че са извършили надлежна проверка в съответствие с настоящия регламент и че са стигнали до заключението, че не е налице никакъв риск или е установен само незначителен риск, че съответните продукти не отговарят на изискванията на настоящия регламент.
- (54) За да се насърчи прозрачността и да се улесни правоприлагането, операторите, които не попадат в категориите за МСП, включително микропредприятия или физически лица, следва ежегодно да докладват публично за своята система за надлежна проверка, включително за стъпките, които са предприели за изпълнение на задълженията си.
- (55) Операторите следва да могат да получават информация за основателна загриженост от заинтересованите страни, включително по електронен път, и следва да разследват задълбочено всяка получена информация за основателна загриженост.
- (56) Следва да се прилагат други правни актове на Съюза, с които се определят изисквания за надлежна проверка по веригата за създаване на стойност по отношение на неблагоприятното въздействие върху правата на човека или околната среда, доколкото в настоящия регламент не са предвидени специални разпоредби със същата цел, естество и последици, които могат да бъдат адаптирани с оглед бъдещи изменения на правните актове на Съюза. Съществуването на настоящия регламент не следва да изключва прилагането на други правни актове на Съюза, с които се определят изисквания по отношение на надлежната проверка на веригата за създаване на стойност. Когато такива други правни актове на Съюза предвиждат по-специални разпоредби или добавят изисквания към разпоредбите, установени в настоящия регламент, тези разпоредби следва да се прилагат във връзка с настоящия регламент. Освен това, когато настоящият регламент съдържа по-специални разпоредби, те не следва да се тълкуват по начин, който подкопава ефективното прилагане на други правни актове на Съюза относно надлежната проверка или постигането на общата им цел. Следва да бъде възможно Комисията да издава ясни и лесноразбираеми насоки по отношение на спазването на настоящия регламент от страна на операторите и търговците, по-специално МСП.
- (57) Зачитането на правата на коренното население по отношение на горите и на принципа на свободно, предварително и информирано съгласие, включително както е установен в Декларацията на ООН за правата на коренното население, допринася за опазването на биологичното разнообразие, смекчаването на изменението на климата и преодоляването на свързаните с това опасения във връзка с обществен интерес. Коренното население притежава традиционни познания с екологична и медицинска стойност и много често предлага модел за устойчиво използване на горските ресурси. Това може да допринесе за *in-situ* опазване в съответствие с КБР. Освен това проучванията

показват, че живеещото в горите коренно население играе двойна роля в борбата с изменението на климата: първо, то обикновено се противопоставя на завземането и обезлесяването на земите, които е обитавало от поколения, и второ, някои коренни общности считат, че са отговорни за опазването на горите с цел смекчаване на изменението на климата.

- (58) Принципите, определени в Декларацията от Рио де Жанейро от 1992 г. за околната среда и развитието, и по-специално принцип № 10 относно значението на повишаването на осведомеността и участието на обществеността по въпроси, свързани с околната среда, и принцип № 22 относно жизненоважната роля на коренното население в управлението на околната среда и развитието, са важни в контекста на осигуряването на устойчиво управление на горите.
- (59) Понятието за свободно, предварително и информирано съгласие на коренното население претърпя развитие през годините след одобряването на Конвенция № 169 на Международната организация на труда относно коренното население и племенните народи от 1989 г. и е отразено в Декларацията на ООН за правата на коренното население. То е предназначено да бъде предпазна мярка, която да гарантира, че потенциалното въздействие върху коренното население ще бъде взето предвид в процеса на вземане на решения по проекти, които засягат това население.
- (60) Операторите, попадащи в обхвата на други правни актове на Съюза, с които се определят изисквания за надлежна проверка по веригата за създаване на стойност по отношение на неблагоприятното въздействие върху правата на човека или околната среда, следва да бъдат в състояние да изпълняват задълженията за докладване съгласно настоящия регламент, като включват изискваната информация при докладването съгласно другите правни актове на Съюза.
- (61) Отговорността за прилагане на настоящия регламент следва да се носи от държавите членки, като компетентните органи на държавите членки следва да гарантират, че настоящият регламент се спазва изцяло. Еднаквото прилагане на настоящия регламент по отношение на съответните продукти, въвеждани на пазара или извеждани от него, може да бъде постигнато единствено чрез системен обмен на информация и сътрудничество между компетентните органи, митническите органи и Комисията.
- (62) Ефективното и ефикасното изпълнение и прилагане на настоящия регламент са от съществено значение за постигането на неговите цели. За тази цел Комисията следва да създаде и управлява информационна система, която да подпомага операторите и компетентните органи при представянето и достъпа до необходимата информация за съответните продукти, пуснати на пазара. Операторите следва да подават декларациите за надлежна проверка чрез информационната система. Информационната система следва да бъде достъпна за компетентните органи и митническите органи, за да се улесни изпълнението на техните задължения по настоящия регламент, и следва да улеснява предаването на информация между държавите членки, компетентните органи и митническите органи. Чувствителните данни, които не представляват търговска информация, следва да бъдат достъпни и за широката общественост при анонимизиране на данните – с изключение на информацията относно списъка на окончателните съдебни решения срещу юридически лица за нарушения на настоящия регламент и наложените им санкции – и следва да се предоставят в отворен и машинно четим формат в съответствие с политиката на Съюза на свободно достъпни данни, както е предвидено в Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾.
- (63) По отношение на съответните продукти, въвеждани на пазара или извеждани от него, компетентните органи следва да имат задачата да проверяват съответствието на съответните продукти с настоящия регламент въз основа, *inter alia*, на декларациите за надлежна проверка, представяни от операторите. Ролята на митническите органи следва да бъде да гарантират, че им е предоставена препратка към декларацията за надлежна проверка, когато е приложимо. Освен това, от момента на въвеждане на електронния интерфейс за обмен на информация между митническите органи и компетентните органи, компетентните органи следва да проверяват статуса на декларацията за надлежна проверка след първоначален анализ на риска, извършен от компетентните органи в информационната система. Митническите органи следва да предприемат подходящите действия като например да спрат или да откажат съответна стока или съответния продукт, ако това бъде поискано, въз основа на статуса на декларацията за надлежна проверка в информационната система. Тази специфична организация на контрола прави глава VII от Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾ неприложима, що се отнася до прилагането и изпълнението на настоящия регламент.
- (64) Държавите членки следва да гарантират, че винаги са налице достатъчно финансови ресурси, за да се осигурят на компетентните органи подходящия персонал и технически средства. Нужни са значителни ресурси, за ефикасно провеждане на проверки, и във всеки един момент следва да бъдат осигурени стабилни ресурси в степен,

⁽¹¹⁾ Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година относно отворените данни и повторното използване на информацията от обществен сектор (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 56).

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011 (ОВ L 169, 25.6.2019 г., стр. 1).

съобразена с нуждите, свързани с прилагането. Държавите членки следва да имат възможността да допълват публичното финансиране като изискват от съответните икономически оператори да възстановят разходите, направени при осъществяването на проверки във връзка със съответните стоки и съответните продукти, за които е установено, че не съответстват на изискванията.

- (65) Настоящият регламент не засяга други правни актове на Съюза относно стоките и продуктите, въвеждани на пазара или извеждани от него, по-специално Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹³⁾ по отношение на правомощията на митническите органи и митническия контрол. На вносителите следва да се припомни, че членове 220, 254, 256, 257 и 258 от посочения регламент предвиждат, че продуктите, въвеждани на пазара на Съюза, при които се налага допълнителна обработка, се поставят под съответния митнически режим, който позволява такава обработка. Като цяло допускането за свободно обращение или износ не следва да се смята за доказателство за спазване на правото на Съюза, тъй като такова допускане или износ не включва непременно пълен контрол на спазването.
- (66) С цел оптимизиране на процеса на контрол, включително чрез намаляване на административната тежест за съответните продукти, въвеждани на пазара или извеждани от него, е необходимо да се създаде оперативен съвместим електронен интерфейс, който позволява автоматичното предаване на данни между митническите системи и информационната система на компетентните органи. Средата на Европейския съюз за митническо обслужване на едно гише е логичният кандидат, който да даде възможност за такова предаване на данни. Интерфейсът следва да бъде с висока степен на автоматизация и лесен за използване и следва да улеснява процесите за митническите органи и операторите. Освен това, с оглед на ограничените разлики между данните, които трябва да бъдат предоставени на митническите органи и които трябва да се включат в декларацията за надлежна проверка, е целесъобразно да се предложи и подход „от предприятията към правителството“, при който търговците и икономическите оператори да предоставят декларацията за надлежна проверка за съответния продукт чрез националната среда за митническо обслужване на едно гише, като тази декларация се предава автоматично в информационната система съгласно настоящия регламент, използвана от компетентните органи. Митническите органи и компетентните органи следва да допринасят за определяне на данните, които трябва да се предават, и на всички други технически изисквания.
- (67) Рискът от пускане на пазара или износ на неотговарящи на изискванията продукти варира в зависимост от стоката и продукта, както и от държавата на произход и държавата на производство или части от тях. Операторите, снабдяващи се със стоки и продукти от държави или части от тях, които представляват нисък риск от отглеждане, добив или производство на съответни стоки в нарушение на настоящия регламент, следва да бъдат обвързани с по-малко задължения, като по този начин се намаляват разходите за привеждане в съответствие и административната тежест, освен ако операторът знае или има основание да счита, че съществува риск за неспазване на настоящия регламент. Когато компетентен орган узнае за риск от заобикаляне на настоящия регламент, например когато съответни стоки или съответни продукти, произведени в държава с висок риск, впоследствие се преработват в държави или части от тях с нисък риск, от където те се пускат на пазара или го напускат, и декларацията за надлежна проверка или митническата декларация показват, че съответните стоки или съответните продукти са произведени в държава с нисък риск, компетентният орган следва да установи чрез допълнителни проверки дали има несъответствие и при необходимост да предприеме подходящи действия, като например изземване на съответните стоки или съответните продукти и спиране на пускането на пазара на съответните стоки или съответните продукти, както и да извърши допълнителни проверки. От компетентните органи следва да се изисква да прилагат засилен контрол спрямо съответните стоки и съответните продукти от държави с висок риск или части от тях.
- (68) Освен това, Комисията следва да направи оценка на риска от обезлесяване и деградация на горите на равнище държава или части от нея въз основа на съвкупност от критерии, които отразяват както количествени, обективни и международно признати данни, така и признаци, че държавите са активно ангажирани в борбата с обезлесяването и деградацията на горите. Такава информация за сравнителния анализ следва да улесни операторите в Съюза да извършват надлежна проверка, а компетентните органи – да наблюдават и налагат спазването, като същевременно се предоставя стимул за държавите производители да повишат устойчивостта на своите системи за селскостопанско производство и да намалят въздействието им върху обезлесяването. Това следва да спомогне за повишаване на прозрачността и устойчивостта на веригите на доставки. Системата за сравнителен анализ следва да се основава на тристепенна система за класификация на държавите като държави с нисък, стандартен или висок риск. За да се гарантира подходяща прозрачност и яснота, Комисията следва по-специално да оповестява публично данните, използвани за сравнителен анализ, причините за предложената промяна в класификацията и отговора на съответната държава. За съответните продукти от държави с нисък риск или части от такива държави, операторите следва да имат право да извършват опростена надлежна проверка. За съответните продукти от държави с висок риск или части от такива държави, от компетентните органи следва да се изисква да извършват засилен контрол. Комисията следва да разполага с правомощието да приема актове за изпълнение с цел установяване на списък на държавите или частите от тях, които представляват нисък или висок риск.

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1).

- (69) Комисията следва да си сътрудничи с държавите, които класифицирани или могат да бъдат класифицирани като представляващи висок риск, както и със съответните заинтересовани страни в тези държави, за да работят за намаляване на нивото на риск.
- (70) Компетентните органи следва редовно да извършват проверки на операторите и търговците, за да установят дали те изпълняват ефективно задълженията, предвидени в настоящия регламент. Освен това компетентните органи следва да извършват проверки въз основа на съответната информация, с която разполагат, включително при изразена основателна загриженост от страна на трети лица. Компетентните органи следва да използват основан на риска подход за определянето на проверките, които трябва да бъдат извършени. По отношение на съответните продукти от държави, които са класифицирани като такива с висок риск или от части от такива държави, съответните оператори и търговци и обемите на техния дял от съответните стоки и съответните продукти, следва да се прилага двустранен подход, който предоставя цялостно обхващане. Поради това от компетентните органи следва да се изисква да проверяват определен процент от операторите и търговците, като същевременно включват в проверката определен процент от съответните продукти. По отношение на съответните продукти от държави или части от държави, класифицирани като представляващи нисък или стандартен риск, от компетентните органи следва да се изисква да проверяват най-малко определен процент от операторите и търговците. Равнището на проверки следва да бъде по-високо за съответните продукти от държави с висок риск или части от тях, докато за държавите със стандартен или нисък риск или части от такива държави то може да бъде по-ниско. При прегледа на настоящия регламент, Комисията следва да оцени и определи количествено измерими цели за годишните проверки, които трябва да се извършват от компетентните органи и които са подходящи за гарантиране на прилагането на настоящия регламент и на хармонизиран подход в целия Съюз.
- (71) Проверките на операторите и търговците, извършвани от страна на компетентните органи следва да обхващат системите за надлежна проверка и това дали съответните продукти отговарят на настоящия регламент. Проверките следва да се извършват на базата на основан на риска план, който да съдържа критерии за риска, които позволяват на компетентните органи да извършват анализ на риска на декларациите за надлежна проверка, представени от операторите и търговците. Критериите за риска следва да отчитат риска от обезлесяване, свързан със съответните стоки в държавата на производство, данните от предишни случаи на неспазване от операторите и търговците на задълженията по настоящия регламент и всяка друга имаща отношение информация, с която разполагат компетентните органи. Анализът на риска на декларациите за надлежна проверка следва да позволи на компетентните органи да установят операторите, търговците и съответните продукти, които трябва да бъдат проверени. Този анализ на риска следва да се извършва чрез използване на техники за електронно обработване на данни в информационната система, чрез която се представят декларациите за надлежна проверка. Ако е необходимо и възможно от техническа гледна точка, компетентните органи следва да могат да извършват и проверки на място, след консултации и в тясно сътрудничество с органите на трети държави.
- (72) В случаите когато анализът на риска на декларациите за надлежна проверка показва, че съществува висок риск конкретните съответни продукти да не отговарят на изискванията, компетентните органи следва да могат да предприемат незабавни временни мерки, за да предотвратят пускането на пазара или предоставянето на пазара на тези съответни продукти или износа им. В случаите когато тези съответни продукти са въвеждани на пазара или са извеждани от него, компетентните органи следва да поискат от митническите органи спиране на допускането за свободно обращение или износа, за да се даде възможност на компетентните органи да извършат необходимите проверки. Тези искания следва да се изпращат чрез системата за взаимодействие между митническите органи и компетентните органи. Спирането на пускането на пазара или предоставянето на пазара на Съюза, на допускането за свободно обращение или на износа следва да бъде ограничено до три работни дни или в случай на нетрайни съответни продукти – 72 часа, освен когато компетентните органи се нуждаят от допълнително време, за да преценят дали съответните стоки и съответните продукти отговарят на изискванията на настоящия регламент. В такива случаи компетентните органи следва да предприемат допълнителни временни мерки за удължаване на срока на спирането или, в случай на съответни продукти, въвеждани на пазара или извеждани от него, да поискат удължаване от митническите органи.
- (73) Компетентните органи следва да актуализират редовно своите планове за проверки въз основа на резултатите от изпълнението на тези проверки. За операторите, които последователно спазват изискванията, може да се прилага намалена честота на проверки.
- (74) За да се гарантира изпълнението и ефективното прилагане на настоящия регламент, държавите членки следва да разполагат с правомощието да изтеглят и изземат съответните продукти, които не отговарят на изискванията, и да предприемат подходящи коригиращи действия. Освен това те следва да гарантират, че нарушенията на настоящия регламент от страна на оператори и търговци подлежат на ефективни, пропорционални и възпиращи санкции.
- (75) За да се повиши отчетността на операторите и търговците, Комисията следва да публикува на своя уебсайт списък на окончателните съдебни решения срещу юридически лица и наложените им санкции за нарушения на настоящия регламент. Тази информация би могла да помогне на компетентните органи и на останалите оператори и търговци при техните оценки на риска и да повиши осведомеността на потребителите и гражданското общество по отношение на операторите и търговците, които нарушават настоящия регламент.

- (76) Прилагането на настоящия регламент ще изисква достатъчно ресурси и капацитет. В този контекст, в допълнение към националните ресурси, държавите членки следва да използват във възможно най-голяма степен наличните възможности и варианти за подкрепа на равнището на Съюза, както и други средства, включително кохезионни фондове и инструменти за изграждане на капацитет, по-специално в контекста на инструмента за техническа подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾.
- (77) Като се има предвид международният характер на обезлесяването и деградацията на горите и свързаната с това търговия, компетентните органи следва да си сътрудничат помежду си, с митническите органи на държавите членки, с Комисията, както и с административните органи на трети държави. Компетентните органи следва също така да си сътрудничат с компетентните органи за надзора и прилагането на други правни актове на Съюза, с които се определят изисквания за надлежна проверка по веригата за създаване на стойност по отношение на неблагоприятното въздействие върху правата на човека или околната среда.
- (78) В съответствие с установената съдебна практика на Съда на Европейския съюз съдилищата на държавите членки са тези, които трябва да гарантират съдебната защита на правата на лицата съгласно правото на Съюза. Освен това член 19, параграф 1 от Договора за Европейския съюз изисква от държавите членки да предоставят правните средства, необходими за осигуряването на ефективна съдебна защита в областите, обхванати от правото на Съюза. Във връзка с това държавите членки следва да гарантират, че на обществеността, включително на физическите или юридическите лица, които изразяват основателна загриженост в съответствие с настоящия регламент, се осигурява достъп до правосъдие в съответствие със задълженията, които държавите членки са поели като страни по Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН) за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда от 25 юни 1998 г. („Конвенцията от Орхус“).
- (79) С цел да се гарантира, че настоящият регламент продължава да бъде от значение и в съответствие с развитието на търговията, науката и технологиите, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС по отношение на списъка на кодовете по КН на съответните продукти, съдържащ се в приложение I към настоящия регламент. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложили в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ⁽¹⁵⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (80) С Регламент (ЕС) № 995/2010 се забранява пускането на пазара на Съюза на незаконно добит дървен материал и на изделия, получени от такъв дървен материал. В него се определят задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал за първи път, да извършват надлежна проверка, а на търговците – да водят проследим регистър на своите доставчици и клиенти. С настоящия регламент следва да се запази задължението да се гарантира законността на съответните продукти, включително дървен материал и изделия от дървен материал, пуснати на пазара, и това задължение следва да се допълни с изискването за устойчивост. Ето защо Регламент (ЕС) № 995/2010 и свързаният с него Регламент за изпълнение (ЕС) № 607/2012 на Комисията ⁽¹⁶⁾ се оказват излишни поради настоящия регламент и следва да бъдат отменени. Дървеният материал и изделията от дървен материал съгласно определението в член 2, буква а) от Регламент (ЕС) № 995/2010 са еквивалентни на дървения материал и продуктите от дървен материал, изброени в списъка в приложение I към настоящия регламент и които съдържат или са произведени от дървен материал.
- (81) С Регламент (ЕО) № 2173/2005 се установява схема на разрешителни за прилагане на законодателството в областта на горите, управлението и търговията (FLEGT) за вноса на дървесина в Съюза. Схемата на разрешителни се прилага чрез споразумения за доброволно партньорство (СДП) с държави производители на дървен материал, и има за цел е да се спре незаконната сеч и да се подобри управлението на горите и свързаната с това търговия. Настоящият регламент следва да се основава на постигнатите положителни резултати по FLEGT, особено по отношение на засиленото участие на заинтересованите страни и по-доброто управление на горите. В конкретни случаи СДП могат да допълват настоящия регламент що се отнася до законността на изделията от дървен материал. С цел спазване на настоящите двустранни ангажменти и запазване на напредъка, постигнат с държавите партньори, които разполагат

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1).

⁽¹⁵⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁽¹⁶⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) № 607/2012 на Комисията от 6 юли 2012 г. за подробните правила относно системата за надлежна проверка, както и честотата и характера на проверките на организациите за мониторинг съгласно Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал (ОВ L 177, 7.7.2012 г., стр. 16).

с действаща система (етап на издаване на разрешителни FLEGT) и работят, когато е уместно и договорено, с настоящите партньори по СДП, за достигане на този етап, настоящият регламент следва да включва разпоредба, по силата на която дървеният материал и продуктите от дървен материал, включени във валидно разрешително FLEGT, се считат за отговарящи на изискването за законност, съдържащо се в Регламент (ЕО) № 2173/2005.

- (82) Въпреки че настоящият регламент разглежда обезлесяването и деградацията на горите, както е предвидено в съобщението „Засилване на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб“, опазването на горите не следва да води до преобразуване или деградация на други естествени екосистеми. Екосистеми, включително управлявани екосистеми, като влажните зони, саваните и торфищата са от голямо значение за усилията в световен мащаб за борба с изменението на климата и кризата в областта на биологичното разнообразие, както и за други ЦУР, и е необходимо незабавно да се предприемат специални действия и да се предотврати тяхното преобразуване или деградация. С оглед на отпечатъка на Съюза върху негорските естествени екосистеми Комисията следва да извърши оценка и, когато е целесъобразно, да представи законодателно предложение за разширяване на обхвата на настоящия регламент, така че да бъдат включени и други залесени земи най-късно една година след датата на влизане в сила на настоящия регламент. Освен това не по-късно от две години след датата на влизане в сила Комисията следва да извърши оценка и, ако е целесъобразно, да представи законодателно предложение за разширяване на обхвата на настоящия регламент, така че да бъдат включени и други естествени екосистеми, включително други земи с големи въглеродни запаси и с висока стойност на биологично разнообразие, като например пасища, торфища и влажни зони. Екосистемите също са подложени на все по-голям натиск от преобразуване и деградация поради производството на стоки за пазара на Съюза. Комисията следва да направи оценка и на необходимостта и осъществимостта на разширяването на обхвата, така че да бъдат включени допълнителни стоки най-късно две години след датата на влизане в сила на настоящия регламент. Същевременно Комисията следва също да извърши преглед на списъка с кодовете по КН на съответните продукти, съдържащи се в приложение I към настоящия регламент.
- (83) Като се има предвид искането, отправено от Европейския парламент в неговата резолюция от 22 октомври 2020 г. „Законодателна рамка на ЕС за спиране и обръщане на причинения от ЕС процес на глобално обезлесяване“, както и искането, отправено от по-голямата част от почти 1,2 милиона участници в обществената консултация на Комисията, Комисията следва да насочи своята оценка и всяко бъдещо законодателно предложение върху разширяването на обхвата на настоящия регламент, така че да бъдат включени негорските екосистеми и тяхното преобразуване и деградация.
- (84) Когато за целите на настоящия регламент е необходимо да се обработват лични данни, това трябва да се извършва в съответствие с правото на Съюза в областта на защитата на личните данни. Всяко обработване на лични данни съгласно настоящия регламент се осъществява в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁷⁾ и Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, както е приложимо.
- (85) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно борбата с обезлесяването и деградацията на горите чрез намаляване на приноса на потреблението в Съюза – не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради нейния мащаб, може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (86) На операторите, търговците и компетентните органи следва да се предостави разумен срок, за да се подготвят за изпълнение на изискванията на настоящия регламент,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и обхват

1. С настоящия регламент се определят правила относно пускането и предоставянето на пазара на Съюза, както и относно износа от Съюза на съответните продукти, изброени в приложение I, които съдържат, били са хранени или са били произведени при използване на съответни стоки, а именно едър рогат добитък, какао, кафе, маслодайна палма, каучук, соя и дървен материал, с оглед:

- а) да се сведе до минимум приносът на Съюза за обезлесяването и деградацията на горите в световен мащаб, като по този начин се допринася за намаляване на обезлесяването в световен мащаб;

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

б) да се намали приносът на Европейския съюз за емисиите на парникови газове и загубата на биологично разнообразие в световен мащаб.

2. С изключение на предвиденото в член 37, параграф 3, настоящият регламент не се прилага за съответните продукти, изброени в приложение I, които са произведени преди датата, посочена в член 38, параграф 1.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „съответни стоки“ означава едър рогат добитък, какао, кафе, маслодайна палма, каучук, соя и дървен материал;
- 2) „съответни продукти“ означава продукти, изброени в приложение I, които съдържат, били са хранени или са били произведени при използване на съответни стоки;
- 3) „обезлесяване“ означава преобразуването на гори за селскостопанско ползване, независимо дали е предизвикано от човека или не;
- 4) „гора“ означава земя, която се простира върху повече от 0,5 хектара, с дървета, високи над 5 метра и с покритие на короните над 10 %, или дървета, които могат да достигнат тези прагови стойности *in situ*, и която не включва земя с преобладаващо селскостопанско или градско ползване;
- 5) „използване за селскостопански цели“ означава използването на земя за целите на селското стопанство, включително за селскостопански насаждения, и площи под угар и за животновъдно производство;
- 6) „селскостопански насаждения“ означава земя с дървесни масиви в системите за селскостопанско производство, като например овощни насаждения, насаждения от маслодайна палма, маслинови овощни градини и агролесовъдни системи, където културите се отглеждат под покритие от дървесни корони; те включват всички насаждения във връзка със съответните стоки, различни от дървен материал; селскостопанските насаждения са изключени от определението за „гора“;
- 7) „деградация на горите“ означава структурни промени в горското покритие под формата на преобразуване на:
 - а) първични гори или естествено възобновяващи се гори в горски плантации или в други залесени земи; или
 - б) първични гори в залесени гори;
- 8) „първична гора“ означава естествено възобновена гора с местни дървесни видове, където няма ясно видими признаци на човешка дейност и екологичните процеси не са съществено нарушени;
- 9) „естествено възобновена гора“ означава гора, съставена предимно от дървета, създадени чрез естествено възобновяване; тя включва някое от следните:
 - а) гори, за които не е възможно да се направи разграничение дали са засадени или естествено възобновени;
 - б) гори с комбинация от естествено възобновени местни дървесни видове и засадени или засети дървета, като се очаква естествено възобновените дървета да съставляват основната част от запаса при достигане на зрялост;
 - в) издънки от дървета, които първоначално са произлезли чрез естествено възобновяване;
 - г) естествено възобновени дървета от интродуцирани видове;
- 10) „залесена гора“ означава гора, съставена предимно от засадени или целенасочено засети дървета, при условие че засадените или засети дървета се очаква да съставляват повече от 50 % от запаса при достигане на зрялост; тя включва издънкови екземпляри, които първоначално са били засадени или засети;
- 11) „горски плантации“ означава залесена гора, която се управлява интензивно и която при засаждането и достигането на зрялост отговаря на всеки един от следните критерии: един или два дървесни вида, един клас на възраст и еднакво разстояние; тя включва насаждения с кратък цикъл на ротация за дървен материал, влакна и енергия и не включва гори, засадени за защита или възстановяване на екосистеми, както и гори, създадени чрез засаждане или засяване, които при достигане на зрялост приличат или ще приличат на естествено възобновяващи се гори;

- 12) „други залесени земи“ означава земи, които не са класифицирани като гори и които се простират върху повече от 0,5 хектара, с дървета, високи над 5 метра и с покритие на короните от 5 до 10 %, или дървета, които могат да достигнат тези прагови стойности *in situ*, или с комбинирано покритие от храсти, шубраци и дървета над 10 %, с изключение на земи с преобладаващо селскостопанско или градско ползване;
- 13) „несвързани с обезлесяване“ означава:
 - а) че съответните продукти съдържат, били са хранени или са били произведени при използване на съответни стоки които са били произведени върху земя, която не е била подложена на обезлесяване след 31 декември 2020 г.; и
 - б) в случай на съответни продукти, които съдържат или са били произведени от дървен материал, че дървеният материал е добит от гора, без да се предизвиква деградация на горите след 31 декември 2020 г.;
- 14) „произведени“ означава отгледани, добити, получени или отглеждани на съответните парцели или животновъдни обекти, когато става въпрос за едър рогат добитък;
- 15) „оператор“ означава всяко физическо или юридическо лице, което в процеса на търговска дейност пуска на пазара или изнася съответни продукти;
- 16) „пускане на пазара“ означава предоставянето на съответната стока или на съответния продукт на пазара на Съюза за първи път;
- 17) „търговец“ означава всяко лице във веригата на доставки, различно от оператор, което в процеса на търговска дейност предоставя на пазара на Съюза съответни продукти;
- 18) „предоставяне на пазара“ означава всяка доставка на съответен продукт за дистрибуция, потребление или използване на пазара на Съюза в процеса на търговска дейност, независимо дали срещу заплащане или безплатно;
- 19) „в процеса на търговска дейност“ означава за целите на обработването, за разпространение до търговски или нетърговски потребители, или за използване в стопанската дейност на самия оператор или търговец;
- 20) „лице“ означава физическо лице, юридическо лице или всяко сдружение на лица, което не е юридическо лице, но е с призната правоспособност да извършва правни действия съгласно правото на Съюза или националното право;
- 21) „лице, установено в Съюза“ означава:
 - а) в случаите на физическо лице – всяко лице с местожителство в Съюза;
 - б) в случаите на юридическо лице или сдружение на лица – всяко лице със седалище, централно управление или постоянно установена стопанска дейност в Съюза;
- 22) „упълномощен представител“ означава всяко физическо или юридическо лице, установено в Съюза, което в съответствие с член 6 е упълномощено писмено от оператор или от търговец да действа от негово име във връзка с определени задачи, засягащи задълженията на оператора или на търговеца съгласно настоящия регламент;
- 23) „държава на произход“ означава държава или територия съгласно определението в член 60 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- 24) „държава на производство“ означава държавата или територията, където е произведена съответната стока или съответната стока, използвана за производството на съответен продукт или съдържаща се в него;
- 25) „неотговарящи на изискванията продукти“ означава съответни продукти, които не отговарят на изискванията на член 3;
- 26) „незначителен риск“ означава нивото на риск, което се прилага за съответните стоки и съответните продукти, когато въз основа на пълна оценка както на специфичната за продукта информация, така и на общата информация, и, когато е необходимо, въз основа на прилагането на подходящи мерки за ограничаване на риска, тези стоки или продукти не дават основания за безпокойство за евентуално несъответствие с член 3, буква а) или б);
- 27) „парцел“ означава участък в рамките на един недвижим имот, признат съгласно законите на държавата на производство, който се характеризира с достатъчно еднородни условия, за да позволява оценяването на съвкупно равнище на риска от обезлесяване и деградация на горите, свързан със съответните стоки, произвеждани върху този участък;
- 28) „географско местоположение“ означава географското местоположение на даден парцел, описано с координати на географска ширина и дължина, съответстващо най-малко на една точка на географска ширина и на географска дължина, като се използват най-малко шест знака след десетичната запетая; за парцели с площ над четири хектара, използвани за производството на съответните стоки, различни от едър рогат добитък, географското местоположение се определя чрез полигони с достатъчно точки на географска ширина и на географска дължина, за да се опише периметърът на всеки парцел;
- 29) „животновъден обект“ означава всички помещения, структури или в случай на отглеждане на открито – всяка среда или място, където добитъкът се държи временно или постоянно;

- 30) микро-, малки и средни предприятия или МСП означава микро-, малки и средни предприятия съгласно определението в член 3 от Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁹⁾;
- 31) „основателна загриженост“ означава надлежно мотивирано твърдение, основаващо се на обективна и проверяема информация относно неспазването на настоящия регламент, и което може да изисква намесата на компетентните органи;
- 32) „компетентни органи“ означава органите, определени съгласно член 14, параграф 1;
- 33) „митнически органи“ означава митнически органи съгласно определението в член 5, точка 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- 34) „митническа територия“ означава територията съгласно определението в член 4 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- 35) „трета държава“ означава държава или територия извън митническата територия на Съюза;
- 36) „допускане за свободно обращение“ означава режимът, определен в член 201 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- 37) „износ“ означава режимът, определен в член 269 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- 38) „съответни продукти, въвеждани на пазара“, означава съответни продукти от трети държави, поставени под митнически режим „допускане за свободно обращение“, които са предназначени да бъдат пуснати на пазара на Съюза и не са предназначени за лична употреба или потребление в рамките на митническата територия на Съюза;
- 39) „съответни продукти, извеждани от пазара“, означава съответни продукти, поставени под митнически режим „износ“;
- 40) „приложимо законодателство на държавата на производство“ означава правните актове, приложими в държавата на производство, отнасящи се до правния статут на района на производство по отношение на:
- а) правата на земеползване,
 - б) опазването на околната среда,
 - в) правилата, свързани с горите, включително с управлението на горите и опазването на биологичното разнообразие, когато са пряко свързани с добив на дървен материал,
 - г) правата на трети страни,
 - д) трудовите права,
 - е) правата на човека, защитени съгласно международното право,
 - ж) принципа на свободно, предварително и информирано съгласие, включително както е установен в Декларацията на ООН за правата на коренното население,
 - з) данъчните, антикорупционните, търговските и митническите разпоредби.

Член 3

Забрана

Съответните стоки и съответните продукти не се пускат или предоставят на пазара, нито се изнасят, освен ако не са изпълнени всички посочени по-долу условия:

- а) да не са свързани с обезлесяване;
- б) да са произведени в съответствие с приложимото законодателство на държавата на производство; и
- в) да са включени в декларация за надлежна проверка.

ГЛАВА 2

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОПЕРАТОРИТЕ И НА ТЪРГОВЦИТЕ

Член 4

Задължения на операторите

1. Операторите извършват надлежна проверка в съответствие с член 8, преди да пуснат на пазара съответните продукти или преди да ги изнесат, с цел да се докаже, че съответните продукти отговарят на изискванията на член 3.

⁽¹⁹⁾ Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидирани финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).

2. Операторите не пускат на пазара съответни продукти, нито ги изнасят, без предварително представяне на декларация за надлежна проверка. Операторите, които в резултат от посочената в член 8 надлежна проверка са стигнали до заключението, че съответните продукти отговарят на изискванията на член 3, преди да пуснат на пазара или да изнасят съответните продукти, предоставят декларация за надлежна проверка на разположение на компетентните органи чрез информационната система, посочена в член 33. В тази налична и предаваема в електронен формат декларация за надлежна проверка се съдържа изложената в приложение II информация за съответните продукти, и декларация на оператора, че операторът е извършил надлежна проверка и не е установен никакъв риск или е установен незначителен риск.

3. Чрез предоставянето на декларацията за надлежна проверка на разположение на компетентните органи операторът поема отговорност за съответствието на съответния продукт с член 3. Операторите водят регистър на декларациите за надлежна проверка в продължение на пет години от датата, на която е предоставена декларацията чрез информационната система, посочена в член 33.

4. Операторите не пускат на пазара съответните продукти, нито ги изнасят, ако са налице един или повече от следните случаи:

- а) съответните продукти са неотговарящи на изискванията продукти;
- б) при извършването на надлежната проверка е установен риск съответните продукти да представляват неотговарящи на изискванията продукти, като този риск не е незначителен;
- в) операторът не е бил в състояние да изпълни задълженията, посочени в параграфи 1 и 2.

5. Операторите, които получават или са осведомени за имаща отношение нова информация, включително относно основателна загриженост, която сочи, че съществува риск съответният продукт, който са пуснали на пазара, да не отговаря на изискванията на настоящия регламент, незабавно информират компетентните органи на държавите членки, в които са пуснали на пазара съответния продукт, както и търговците, на които са доставили съответния продукт. В случай на износ операторите информират компетентния орган на държавата членка, която е държавата на производство.

6. Операторите оказват на компетентните органи цялото необходимо съдействие, за да улеснят извършването на проверките съгласно член 18, включително за достъпа до помещения и предоставянето на документация и данни.

7. Операторите съобщават на операторите и търговците надолу по веригата на доставки на съответните продукти, които са пуснали на пазара или които са изнесли, цялата необходима информация, за да се потвърди, че е извършена надлежна проверка и че не е установен никакъв риск или е установен само незначителен риск, включително референтните номера на декларациите за надлежна проверка, свързани с тези продукти.

8. Чрез дерогация от параграф 1 от настоящия член, от операторите, които са МСП (наричани по-нататък „оператори на МСП“) не се изисква да извършват надлежна проверка за съответните продукти, съдържащи се в съответния продукт или произведени от него, които вече са преминали надлежна проверка в съответствие с параграф 1 от настоящия член и за които вече е представена декларация за надлежна проверка в съответствие с член 33. В такива случаи, операторите на МСП предоставят на компетентните органи референтния номер на декларацията за надлежна проверка при поискване. За части от съответни продукти, които не са преминали процедура за надлежна проверка, операторите на МСП извършват надлежната проверка, в съответствие с параграф 1 от настоящия член.

9. Операторите, които не са МСП, могат да се позовават на декларации за надлежна проверка, които са били подадени в съответствие с член 33, само след като са установили, че надлежната проверка, свързана със съответните продукти, съдържащи се във или произведени от съответните продукти, е извършена в съответствие с параграф 1 от настоящия член. Те включват референтните номера на тези декларации за надлежна проверка, които вече са представени в съответствие с член 33, в декларациите за надлежна проверка, които представят съгласно параграф 2 от настоящия член. За части от съответни продукти, които не са преминали процедура за надлежна проверка, операторите, които не са МСП, извършват надлежната проверка, в съответствие с параграф 1 от настоящия член.

10. Всеки оператор, който се позовава на декларация за надлежна проверка, която е била представена в съответствие с член 33, продължава да носят отговорност за съответствието на съответния продукт с член 3, включително за това, че не е установен никакъв риск или е установен само незначителен риск, преди да пусне на пазара на тези съответни продукти или да ги изнесе.

Член 5

Задължения на търговците

1. Търговците, които не са МСП, се считат за оператори, които не са МСП, и подлежат на задълженията и разпоредбите в членове 3, 4 и 6, членове 8 – 13, член 16, параграфи 8 — 11 и член 18 по отношение на съответните стоки и съответните продукти, които те предоставят на пазара.

2. Търговците, които са МСП, предоставят на пазара съответните продукти само ако разполагат с информацията, изисквана съгласно параграф 3.
3. Търговците, които са МСП, събират и съхраняват следната информация във връзка със съответните продукти, които възнамеряват да предоставят на пазара:
 - а) наименование, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка, пощенски адрес, адрес на електронна поща и, ако има такъв, уебадрес на операторите или търговците, които са им доставили съответните продукти, както и референтните номера на декларациите за надлежна проверка, свързани с тези продукти;
 - б) наименование, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка, пощенски адрес, адрес на електронна поща и, ако има такъв, уебадрес на операторите или търговците, на които те са доставили съответните продукти.
4. Търговците, които са МСП, съхраняват информацията, посочена в параграф 3, в продължение на най-малко пет години от датата на предоставянето на пазара и при поискване предоставят тази информация на компетентните органи.
5. Търговците, които са МСП и които получават или са осведомени за имаща отношение нова информация, включително относно основателна загриженост, която сочи, че съществува риск съответният продукт, който са предоставили на пазара, да не отговаря на изискванията на настоящия регламент, незабавно информират компетентните органи на държавите членки, в които са предоставили на пазара съответния продукт, както и търговците, на които са доставили съответния продукт.
6. Търговците, независимо дали са МСП или не, оказват на компетентните органи цялото необходимо съдействие, за да улеснят извършването на проверките съгласно членове 18 и 19, включително за достъпа до помещения и предоставянето на документация и данни.

Член 6

Упълномощени представители

1. Операторите или търговците може да възложат на упълномощен представител да предоставя от тяхно име декларацията за надлежна проверка съгласно член 4, параграф 2. В тези случаи операторът или търговецът продължава да носи отговорност за съответствието на съответния продукт с член 3.
2. При поискване упълномощеният представител предоставя на компетентните органи копие от пълномощното на официален език на Съюза и копие на официален език на държавата членка, в която се разглежда декларацията за надлежна проверка, или когато това не е възможно – на английски език.
3. Оператор, който е физическо лице или микропредприятие, може да упълномощи следващия оператор или търговец надолу по веригата на доставки, който не е физическо лице или микропредприятие, да действа като упълномощен представител. Този следващ оператор или търговец надолу по веригата на доставки не пуска, нито предоставя съответните продукти на пазара, нито ги изнася, без да предостави декларацията за надлежна проверка съгласно член 4, параграф 2 от името на въпросния оператор. В такива случаи операторът, който е физическо лице или микропредприятие, продължава да носи отговорност за съответствието на съответния продукт с член 3 и съобщава на следващия оператор или търговец надолу по веригата на доставки цялата информация, необходима, за да се потвърди, че е извършена надлежна проверка и че не е установен никакъв или е установен само незначителен риск.

Член 7

Пускане на пазара от оператори, установени в трети държави

Когато физическо или юридическо лице, установено извън Съюза, пусне на пазара съответни продукти, първото физическо или юридическо лице, установено в Съюза, което предостави на пазара такива съответни продукти, се счита за оператор по смисъла на настоящия регламент.

Член 8

Надлежна проверка

1. Преди да пуснат на пазара съответните продукти или преди да ги изнесат, операторите извършват надлежна проверка по отношение на всички съответни продукти, доставяни от всеки конкретен доставчик.
2. Надлежната проверка включва:
 - а) събирането на информацията, данните и документите, необходими за спазване на изискванията, предвидени в член 9;
 - б) мерките за оценка на риска, посочени в член 10;

в) мерките за ограничаване на риска, посочени в член 11.

Член 9

Изисквания за предоставянето на информация

1. Операторите събират информация, документи и данни, които доказват, че съответните продукти отговарят на изискванията на член 3. За тази цел операторът събира, организира и съхранява в продължение на пет години от датата на пускане на пазара или на износа на съответните продукти следната информация, придружена от доказателства, свързана с всеки съответен продукт:

- а) описание, включващо търговското наименование и вида на съответните продукти, както и, в случаите на съответни е продукти, които съдържат или са били произведени с използването на дървен материал, общоприетото наименование на биологичния вид и неговото пълно научно наименование. Описанието на продукта включва списък на съответните стоки или съответните продукти, които се съдържат в него или се използват за производството на тези продукти;
- б) количеството на съответните продукти; за съответните продукти, въвеждани на пазара или извеждани от пазара количеството трябва да бъде изразено в килограми нетна маса и, когато е приложимо, в допълнителната мерна единица, посочена в приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета ⁽²⁰⁾ срещу указания код по Хармонизираната система, или, за всички останали случаи, количеството трябва да бъде изразено в нетна маса или, когато е приложимо, в обем или бройки на съответния продукт; допълнителна мерна единица се прилага, когато тя е определена последователно за всички възможни подпозиции в рамките на кода по Хармонизираната система, посочен в декларацията за надлежна проверка;
- в) държава на производство и, когато е приложимо, на части от нея;
- г) географско местоположение за всички парцели, където са произведени съответните стоки, които съдържа съответният продукт или които са използвани при производството му, както и датата или период на производство; когато съответният продукт съдържа или е произведен от съответни стоки, произведени в различни парцели, се включва географското местоположение на всичките различни парцели; всяко обезлесяване или деградация на горите в дадените парцели автоматично изключва всички съответни стоки и съответни продукти от тези парцели от пускане или предоставяне на пазара или от износ; за съответните продукти, които съдържат или са били произведени с използването на едър рогат добитък, и за такива съответни продукти, които са били хранени със съответните продукти, географското местоположение се отнася до всеки животновъден обект, където е държан едрият рогат добитък; за всички останали съответни продукти от приложение I географското местоположение се отнася до парцелите;
- д) наименование, пощенски адрес и адрес на електронна поща на всяко предприятие или лице, от което са им били доставени съответните продукти;
- е) наименование, пощенски адрес и адрес на електронна поща на всяко предприятие, оператор или лице, на което са били доставени съответните продукти;
- ж) достатъчно категорична и проверима информация, че съответните продукти не са свързани с обезлесяване;
- з) достатъчно категорична и проверима информация, че съответните стоки са произведени в съответствие с приложимото законодателство на държавата на производство, включително всяка договореност за предоставяне на право на ползване на съответния район за целите на производството на съответната стока.

2. При поискване операторът предоставя на компетентните органи информацията, документите и данните, събрани съгласно настоящия член.

Член 10

Оценка на риска

1. Операторите проверяват и анализират информацията, събрана в съответствие с член 9, и всяка друга съответна документация. Въз основа на тази информация и документация операторите извършват оценка на риска, за да установят дали е налице риск съответните продукти, предназначени за пускане на пазара или за износ, да са неотговарящи на изискванията. Операторите не пускат съответните продукти на пазара, нито ги изнасят, освен ако оценката на риска не покаже отсъствието на риск или само незначителен риск съответните продукти да са неотговарящи на изискванията.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 г. относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (ОВ L 256, 7.9.1987 г., стр. 1).

2. При оценката на риска се отделя внимание по-специално на следните критерии:
- а) определянето на риска за съответната държава на производство или части от нея съгласно член 29;
 - б) наличието на гори в държавата на производство или в части от нея;
 - в) наличието на коренно население в държавата на производство или в части от нея;
 - г) добросъвестните консултации и сътрудничество с коренното население в държавата на производство или в части от нея;
 - д) наличието на надлежно мотивирани искания от коренното население въз основа на обективна и проверима информация относно ползването или собствеността на района, използван за целите на производството на съответната стока;
 - е) разпространение на обезлесяването или на деградацията на горите в държавата на производство или в части от нея;
 - ж) източника, надеждността, валидността и връзките към други налични документи на информацията, посочена в член 9, параграф 1;
 - з) опасения относно държавата на производство и на произход или на части от нея, като например равнище на корупция, разпространение на практики за фалшифициране на документи и данни, липса на правоприлагане, нарушения на международното право в областта на правата на човека, въоръжен конфликт или наличие на санкции, наложени от Съвета за сигурност на ООН или Съвета на Европейския съюз;
 - и) сложността на съответната верига на доставки и етапа на преработка на съответните продукти, по-специално трудностите при свързването на съответните продукти с парцела, където са произведени съответните стоки;
 - й) риска от заобикаляне на настоящия регламент или от смесване със съответни продукти с неизвестен произход или произведени в райони, в които е настъпило или настъпва обезлесяване или деградация на горите;
 - к) заключения от заседанията на експертните групи на Комисията в подкрепа на прилагането на настоящия регламент, публикувани в регистъра на експертните групи на Комисията;
 - л) основателна загриженост, изразена съгласно член 31, както и информация за предишни периоди на неспазване на настоящия регламент от операторите или търговците по съответната верига на доставки;
 - м) всяка информация, която показва наличие на риск съответните продукти да са неотговарящи на изискванията;
 - н) допълнителна информация относно съответствието с настоящия регламент, която може да включва информация, предоставена чрез схеми за сертифициране или други схеми, проверени от трети страни, включително доброволни схеми, признати от Комисията съгласно член 30, параграф 5 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾, при условие че информацията отговаря на изискванията, предвидени в член 9 от настоящия регламент.
3. Изделията от дървен материал, попадащи в приложното поле на Регламент (ЕО) № 2173/2005, за които е представено валидно разрешително FLEGT, издадено от функционираща система за управление на разрешителните, се считат, че отговарят на изискванията на член 3, буква б) от настоящия регламент.
4. Операторите документират и подлагат на преглед оценката на риска най-малко веднъж годишно и при поискване я предоставят на компетентните органи. Операторите трябва да са в състояние да докажат как е проверена събраната информация въз основа на критериите за оценка на риска, предвидени в параграф 2, и как те са определили степента на риска.

Член 11

Ограничаване на риска

1. Освен в случаите, когато оценката на риска, предприета в съответствие с член 10, е показала, че не съществува риск или съществува само незначителен риск съответните продукти да са неотговарящи на изискванията, преди пускането на пазара или преди износа на съответните продукти операторът приема процедури и мерки за ограничаване на риска, които са подходящи за постигане на нулев или незначителен риск. Такива процедури и мерки може да включват следното:
- а) искане на допълнителна информация, данни или документи;

⁽²¹⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

- б) извършване на независими проучвания или одити
- в) предприемане на други мерки, свързани с изискванията за предоставяне на информация, предвидени в член 9.

Такива процедури и мерки може да включват и подкрепа за спазване на настоящия регламент от доставчиците на този оператор, по-специално дребните земеделски стопани, чрез изграждане на капацитет и инвестиции.

2. Операторите трябва да разполагат с подходящи и пропорционални политики, мерки за контрол и процедури за ограничаване и ефективно управление на установените рискове от несъответствие на съответни продукти. Тези политики, мерки за контрол и процедури включват:

- а) примерни практики за управление на риска, докладване, водене на регистри, вътрешен контрол и управление на съответствието, назначаване на служител по съответствието на ръководно равнище — за операторите, които не са МСП;
- б) функция за независим одит с цел проверка на вътрешните политики, мерки за контрол и процедури, посочени в буква а), за всички оператори, които не са МСП.

3. Решенията относно процедурите и мерките за ограничаване на риска се документират, подлагат се на преглед най-малко веднъж годишно и при поискване се предоставят на компетентните органи от операторите. Операторите трябва да са в състояние да докажат как са взети решенията относно процедурите и мерките за ограничаване на риска.

Член 12

Създаване и поддръжка на системи за надлежна проверка, докладване и водене на регистри

1. За целите на извършването на надлежна проверка в съответствие с член 8 операторите създават и актуализират рамка от процедури и мерки, за да се гарантира, че съответните продукти, които пускат на пазара или изнасят, отговарят на изискванията на член 3 („система за надлежна проверка“).

2. Операторите подлагат на преглед системата за надлежна проверка най-малко веднъж годишно. Когато операторите узнаят за нови тенденции, които може да дадат отражение върху системата за надлежна проверка, те актуализират системата за надлежна проверка с оглед на тези тенденции. Операторите водят регистри на такива актуализации в системите си за надлежна проверка за пет години назад.

3. Операторите, които не попадат в категориите МСП, включително микропредприятия или физически лица, ежегодно докладват публично пред възможно най-широка аудитория, включително в интернет, относно своята система за надлежна проверка, включително относно стъпките, които са предприели за изпълнение на задълженията си съгласно член 8. Операторите, които попадат и в приложното поле на други правни актове на Съюза, в които са определени изисквания относно надлежната проверка на веригата за създаване на стойност, могат да изпълняват задълженията си за докладване съгласно настоящия параграф, като включват изискваната информация при докладването в контекста на тези други правни актове на Съюза.

4. Без да се засяга законодателството на Съюза за защита на данните, докладването, посочено в параграф 3, включва във връзка със съответните стоки и съответните продукти, следната информация по отношение на съответните стоки и съответните продукти:

- а) резюме на информацията, посочена в член 9, параграф 1, букви а), б) и в);
- б) заключенията от оценката на риска, извършена съгласно член 10, и мерките, предприети съгласно член 11, и описанието на информацията и доказателствата, получени и използвани за оценка на риска;
- в) когато е приложимо, описанието на процеса на консултации с коренното население, местните общности и други притежатели на обичайни права на владение или с организации на гражданското общество, които действат в района на производството на съответните стоки и съответните продукти.

5. Операторите съхраняват в продължение на най-малко пет години цялата документация, свързана с надлежната проверка, като например всички регистри, мерки и процедури съгласно член 8. Те предоставят тази документация на компетентните органи при поискване.

Член 13

Опростена надлежна проверка

1. Когато пускат на пазара съответни продукти или ги изнасят, от операторите не се изисква да изпълняват задълженията съгласно членове 10 и 11, ако са удостоверили, след като са направили оценка на сложността на съответната верига на доставки и на риска от заобикаляне на настоящия регламент или смесване с продукти с неизвестен произход или с произход от държави или части от тях с висок или стандартен риск, че всички съответни стоки и съответни продукти са произведени в държави или части от тях, класифицирани като представляващи нисък риск в съответствие с член 29. В тези случаи при поискване операторът предоставя на компетентния орган съответната документация, доказваща съществуването на незначителен риск от заобикаляне на настоящия регламент или от смесване с продукти с неизвестен произход или с произход от държави или части от тях с висок или стандартен риск.

2. Независимо от параграф 1 от настоящия член, ако операторът получи или бъде осведомен за всякаква имаща отношение информация, включително в резултат на оценката, извършена съгласно параграф 1 от настоящия член, включително основателната загриженост, изразена съгласно член 31, която сочи риск, че съответните продукти не отговарят на изискванията на настоящия регламент или че настоящият регламент се заобикаля, операторът изпълнява всички задължения по членове 10 и 11 и незабавно съобщава всяка имаща отношение информация на компетентния орган.

3. Когато даден компетентен орган бъде уведомен за информация, която сочи риск от заобикаляне на настоящия регламент, включително в случаите, в които съответните стоки или съответните продукти, произведени в държава със стандартен или с висок риск или в част от нея, впоследствие се преработват в държава с нисък риск или част от нея, от където те се пускат на пазара или се изнасят, компетентният орган предприема незабавно действие в съответствие с член 17, параграф 1 и при необходимост приема временни мерки в съответствие с член 23.

ГЛАВА 3

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И ТЕХНИТЕ КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

Член 14

Компетентни органи

1. Държавите членки определят един или повече компетентни органи, които да отговарят за изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящия регламент.

2. Най-късно до 30 декември 2023 г. държавите членки уведомяват Комисията за наименованията, адресите и данните за контакт на компетентните органи, посочени в параграф 1. Държавите членки съобщават на Комисията без ненужно забавяне за всякакви промени в тази информация.

3. Комисията публикува списъка на компетентните органи на своя уебсайт без ненужно забавяне. Комисията редовно обновява списъка въз основа на актуализациите, които получава от държавите членки.

4. Държавите членки гарантират, че компетентните органи разполагат с достатъчни правомощия, функционална независимост и ресурсите за изпълнение на задълженията, установени в настоящата глава.

Член 15

Техническа помощ, насоки и обмен на информация

1. Без да се засяга задължението на операторите да извършват надлежна проверка, както е предвидено в член 8, държавите членки могат да предоставят техническа и друга помощ и насоки на операторите. В сътрудничество с държавите членки Комисията може също да предоставя насоки на операторите и компетентните органи, когато е необходимо. При предоставянето на техническа и друга помощ и насоки се взема предвид положението, в което се намират МСП, включително микропредприятията и физическите лица, за да се улесни спазването на настоящия регламент, включително по отношение на преобразуването на данни от съответните системи с цел определяне на географското местоположение в информационната система, както посочено в член 33. Вземат се също предвид съответните действащи и бъдещи правни актове на Съюза, съдържащи задължения за надлежна проверка.

2. Държавите членки улесняват обмена и разпространението на съответната информация, по-специално с цел подпомагане на операторите при оценката на риска, както е предвидено в член 10, и по отношение на най-добрите практики във връзка с изпълнението на настоящия регламент.

3. Компетентните органи и Комисията непрекъснато наблюдават и обменят информация за всяка значителна промяна в схемите на търговия със съответните продукти, която може да доведе до заобикаляне на настоящия регламент.

4. Помощта се предоставя по начин, който не излага на риск независимостта, правните задължения или отговорностите на компетентните органи при прилагането на настоящия регламент.

5. Комисията може да улеснява хармонизираното прилагане на настоящия регламент, като издава съответните насоки и насърчава адекватен обмен на информация, координация и сътрудничество между компетентните органи, между компетентните органи и митническите органи, както и между компетентните органи и Комисията.

Член 16

Задължение за извършване на проверки

1. Компетентните органи извършват проверки на своята територия, за да установят дали операторите и търговците, установени в Съюза, спазват настоящия регламент. Компетентните органи извършват проверки на своята територия, за да установят дали съответните продукти, които операторът или търговецът е пуснал на пазара или възнамерява да пусне на пазара, които е предоставил на пазара или възнамерява да предостави на пазара, или които е изнесъл или възнамерява да изнесе, отговарят на изискванията на настоящия регламент.

2. Проверките, посочени в параграф 1 от настоящия член, се извършват в съответствие с членове 18 и 19.

3. Компетентните органи следва да използват основан на риска подход при определянето на проверките, които трябва да бъдат извършени. Критериите за риска се определят въз основа на анализ на рисковете от неспазване на настоящия регламент, като се вземат предвид по-специално съответните стоки, сложността и дължината на веригите на доставки, включително дали е налице смесване на съответни продукти, и етапът на преработка на съответния продукт, дали съответните парцели са в съседство с гори, определянето на риска за държави или части от тях в съответствие с член 29, като се отделя специално внимание на положението на държавите или части от тях, класифицирани като такива с висок риск, данните от предишни периоди на неспазване на настоящия регламент от операторите или търговците, рискът от заобикаляне, както и всяка друга имаща отношение информация. Анализът на рисковете се основава на информацията, посочени в членове 9 и 10, и може да се основава на информацията, съдържаща се в информационната система, посочена в член 33, и може да се подкрепя от други подходящи източници, като например данни от мониторинга, рискови профили, създадени от международни организации, основателна загриженост, изразена съгласно член 31, или заключения от експертни срещи на групите на Комисията.

4. Когато е целесъобразно, Комисията определя и редовно преразглежда и актуализира индикативни критерии за риска на равнището на Съюза в съответствие с параграф 3 и ги съобщава на компетентните органи.

5. За целите на извършването на проверките, посочени в параграф 1, компетентните органи изготвят годишни планове, съдържащи най-малко следното:

а) национални критерии за риска, установени в съответствие с параграф 3, за да се определят необходимите проверки, които се основават на индикативни критерии за риска на равнището на Съюза, установени от Комисията в съответствие с параграф 4, и систематично включват критерии за риска по отношение на държави или части от тях, класифицирани като такива с висок риск;

б) подбор на операторите и търговците, които трябва да бъдат проверени; този подбор се основава на националните критерии за риска, посочени в буква а), като се използват, *inter alia*, информацията, съдържаща се в информационната система, посочена в член 33, и техниките за електронна обработка на данни; за всеки оператор или търговец, който трябва да бъде проверен, компетентните органи може да определят конкретни декларации за надлежна проверка, които да бъдат проверени.

6. Годишният преглед на плановите от компетентните органи систематично се основава на резултатите от проверките и опита от изпълнението на плановите, посочени в параграф 5, за да се подобри тяхната ефективност.

7. Компетентните органи съобщават своите планове за проверки, както и техните актуализации, на другите компетентни органи и на Комисията. Компетентните органи обменят информация относно критериите за риска, посочени в параграф 5, и координират разработването и прилагането им с компетентните органи на други държави членки и с Комисията, за да се подобри ефективността на прилагане на настоящия регламент.

8. Всяка държава членка гарантира, че годишните проверки, извършвани от нейните компетентни органи съгласно параграф 1 от настоящия член, обхващат най-малко 3 % от операторите, които пускат на пазара или предоставят на пазара или изнасят съответните продукти, които съдържат или са били произведени с използването на съответните стоки, произведени в държава или части от нея, класифицирана като представляваща стандартен риск в съответствие с член 29.

9. Всяка държава членка гарантира, че годишните проверки, извършвани от нейните компетентни органи съгласно параграф 1 от настоящия член, обхващат най-малко 9 % от операторите, които пускат на пазара или предоставят на пазара или изнасят съответните продукти, които съдържат или са били произведени с използването на съответните стоки, както и 9 % от количеството на всеки от съответните продукти, които съдържат или са били произведени с използването на съответните стоки, произведени в държава или части от нея, класифицирана като представляваща висок риск в съответствие с член 29.

10. Всяка държава членка гарантира, че годишните проверки, извършвани от нейните компетентни органи съгласно параграф 1 от настоящия член, обхващат най-малко 1 % от операторите, които пускат на пазара или предоставят на пазара или изнасят съответните продукти, които съдържат или са били произведени с използването на съответните стоки, произведени в държава или части от нея, класифицирана като представляваща нисък риск в съответствие с член 29.

11. Количествено измеримата цел на проверките, извършвани от компетентните органи, се изпълнява поотделно за всяка от съответните стоки. Количествено измеримата цел се изчислява въз основа на общия брой оператори, които са пуснали на пазара или предоставили на пазара или са изнесли съответните продукти през предходната година, и въз основа на количеството, когато е приложимо. Операторите се считат за проверени, когато компетентният орган е проверил елементите, посочени в член 18, параграф 1, букви а) и б).

12. Без да се засягат проверките, планирани предварително съгласно параграф 5 от настоящия член, компетентните органи извършват проверките, посочени в параграф 1 от настоящия член, когато получават или са осведомени за имаща отношение информация, включително във връзка с основателна загриженост, изразена от трети страни съгласно член 31, относно потенциално неспазване на настоящия регламент.

13. Проверките се извършват без предварително предупреждение на оператора или търговеца, освен ако е необходимо предварително уведомяване на оператора или търговеца, за да се осигури ефективност на проверките.

14. Компетентните органи водят регистри за проверките, в които се посочват по-специално тяхното естество и резултатите от тях, както и за мерките, предприети в случай на неспазване. Данните за всички проверки се съхраняват най-малко десет години.

15. Протоколите от проверките, извършени съгласно настоящия регламент, и докладите за резултатите от тях представят информация за околната среда за целите на Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²²⁾ и се предоставят при поискване.

Член 17

Съответни продукти, изискващи незабавни действия

1. Компетентните органи установяват случаите, в които съответните продукти представляват толкова висок риск от неспазване на член 3, че налагат предприемането на незабавни действия от тяхна страна, преди тези съответни продукти да бъдат пуснати на пазара или предоставени на пазара или да бъдат изнесени. Компетентните органи регистрират такива установени случаи в информационната система, посочени в член 33.

2. Когато компетентните органи установят случаите, посочени в параграф 1 от настоящия член, включително когато оператор предостави декларация за надлежна проверка във връзка с въпросните съответни продукти, информационната система, посочена в член 33, установява високия риск от неспазване на член 3 и информира компетентните органи, които:

- а) предприемат незабавни временни мерки съгласно член 23, за да спрат пускането на пазара или предоставянето на пазара на тези съответни продукти; или
- б) след като е въведен посоченият в член 28, параграф 1 електронен интерфейс, в случай на съответни продукти, които се въвеждат на пазара или се извеждат от него, изискват от митническите органи да спрат допускането на тези съответни продукти за свободно обращение или износ съгласно член 26, параграф 7.

3. Спирането, посочено в параграф 2 от настоящия член, приключва в срок от три работни дни или в случай на нетрайни съответни продукти в срок от 72 часа, считано от момента, в който в информационната система, посочена в член 33, е установен висок риск от неспазване. Когато въз основа на резултатите от проверките, извършени в рамките на този срок, компетентните органи стигнат до заключението, че им е необходимо допълнително време, за да установят дали съответните продукти отговарят на изискванията на член 3, те удължават срока на спирането с допълнителни периоди от три работни дни чрез допълнителни временни мерки, предприети съгласно член 23, или, в случай на съответни продукти, въвеждани на пазара или извеждани от него, чрез уведомяване на митническите органи за необходимостта от продължаване на спирането съгласно член 26, параграф 7.

⁽²²⁾ Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета (ОВ L 41, 14.2.2003 г., стр. 26).

Член 18**Проверки на операторите и търговците, които не са МСП**

1. Проверките на операторите и търговците, които не са МСП, включват:
 - а) преглед на системата за надлежна проверка, включително на процедурите за оценка на риска и за ограничаване на риска, както и на документацията и данни, удостоверяващи правилното функциониране на системата за надлежна проверка;
 - б) преглед на документацията и данните, удостоверяващи, че конкретен съответен продукт, който операторът е пуснал или възнамерява да пусне на пазара или възнамерява да изнесе, или който търговецът, който не е МСП, е предоставил или възнамерява да предостави на пазара, отговаря на изискванията на настоящия регламент, включително чрез мерки за ограничаване на риска, когато е приложимо, както и чрез преглед на съответните декларации за надлежна проверка;
2. Когато е целесъобразно, по-специално когато посочените в параграф 1 прегледи са повдигнали въпроси, проверките на операторите и търговците, които не са МСП, може да включват и:
 - а) преглед на терен на съответните стоки или на съответните продукти с цел да се установи съответствието им с документацията, използвана за извършване на надлежна проверка;
 - б) преглед на коригиращите мерки, предприети съгласно член 24;
 - в) всички подходящи технически и научни средства, за да се определи вида или точното място, където е произведена съответната стока или съответният продукт, включително анатомичен, химичен или ДНК анализ;
 - г) всички подходящи технически и научни средства, за да се определи дали съответните продукти са несвързани с обезлесяване, включително данни от наблюдението на Земята, например от програмата „Коперник“ и инструментите в рамките на тази програма или от други публично или частно достъпни източници; и
 - д) проверки на място, включително одити на място, включително когато е целесъобразно в трети държави, при условие че тези трети държави са съгласни, чрез сътрудничество с административните органи на въпросните трети държави.

Член 19**Проверки на търговците, които са МСП**

1. Проверките на търговците, които са МСП, включват прегледа на документацията и данни, удостоверяващи спазването на член 5, параграфи 2, 3 и 4.
2. Проверките на търговците, които са МСП, може също да включват проверки на място, по-специално одити на място, когато е целесъобразно, по-специално когато посочените в параграф 1 прегледи са повдигнали въпроси.

Член 20**Възстановяване на разходите, направени от компетентните органи**

1. Държавите членки може да разрешат на своите компетентни органи да изискват от операторите или търговците възстановяване на общия размер на разходите за техните дейности във връзка със случаи на неспазване.
2. Разходите, посочени в параграф 1, може да включват разходите за провеждане на изпитвания, за съхранение и за дейности във връзка със съответните продукти, за които е установено, че не съответстват на изискванията и подлежат на коригиращи действия преди допускането за свободно обращение на тези съответни продукти, пускането им на пазара или износа им.

Член 21**Сътрудничество и обмен на информация**

1. Компетентните органи си сътрудничат помежду си и с митническите органи на своята държава членка, с компетентните органи и митническите органи на други държави членки, с Комисията и при необходимост с административните органи на трети държави с цел да се гарантира спазването на настоящия регламент, включително по отношение на провеждането на одитите на място.
2. Компетентните органи установяват административни договорености с Комисията относно предаването на информация за разследванията и провеждането им.

3. Компетентните органи обменят информацията, необходима за прилагането на настоящия регламент, включително чрез информационната система, посочена в член 33. Това включва предоставяне на достъп и обмен на информация с компетентните органи на други държави членки относно операторите и търговците, включително декларациите за надлежна проверка и относно вида на извършените проверки и резултатите от тях, за да се улесни прилагането на настоящия регламент.

4. Компетентните органи незабавно предупреждават компетентните органи на другите държави членки и Комисията, когато установят потенциално неспазване на настоящия регламент и сериозни слабости, които могат да засегнат повече от една държава членка. По-специално, компетентните органи информират компетентните органи на другите държави членки, когато установят на пазара съответен продукт, който смятат, че е не съответства на изискванията, за да се даде възможност за изтегляне или изземване от продажба на този продукт във всички държави членки.

5. По искане на някой компетентен орган държавите членки му предоставят информацията, която е необходима, за да се осигури спазването на настоящия регламент.

Член 22

Докладване

1. До 30 април всяка година държавите членки предоставят на обществеността и на Комисията информация относно прилагането на настоящия регламент през предходната календарна година. Тази информация включва:

- а) плановете за проверки и критериите за риск, на които тези планове се основават;
- б) броя и резултатите от извършените проверки на оператори, търговци, които не са МСП, и други търговци спрямо общия брой оператори, търговци, които не са МСП, и други търговци, включително видовете установени несъответствия,
- в) количеството на съответните проверени продукти спрямо общото количество съответни продукти, пуснати на пазара или изнесени, и държавите на производство; съответните продукти, въвеждани или извеждани от пазара, количеството трябва да бъде изразено в килограми нетна маса и, когато е приложимо, в допълнителната мерна единица, посочена в приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 срещу указания код по Хармонизираната система, или, за всички останали случаи, количеството трябва да бъде изразено в нетна маса или, когато е приложимо, в обем или бройки на съответния продукт; допълнителна мерна единица се прилага, когато тя е определена последователно за всички възможни подпозиции в рамките на кода по Хармонизираната система, посочен в декларацията за надлежна проверка;
- г) в случай на неспазване – коригиращите действия, предприети в съответствие с член 24, и санкциите, наложени в съответствие с член 25;
- д) процентът на проверките, извършени с предварителни предупреждения съгласно член 16, параграф 13, чието използване се обосновава от компетентните органи в техните доклади за проверка относно контрола.

2. До 30 октомври всяка година службите на Комисията предоставят на обществеността общ за Съюза преглед на прилагането на настоящия регламент въз основа на данните, подадени от държавите членки съгласно параграф 1.

Член 23

Временни мерки

Държавите членки предвиждат възможността техните компетентни органи да предприемат незабавни временни мерки, включително изземване на съответните стоки или съответните продукти или спиране на пускането на пазара или предоставянето на пазара, или износа на съответните стоки и съответните продукти, когато бъде установено потенциално неспазване на настоящия регламент въз основа на което и да е от следното:

- а) разглеждането на доказателства или друга имаща отношение информация, включително информация, обменена съгласно член 21, или основателна загриженост, изразена съгласно член 31,
- б) проверките, посочени в членове 18 и 19,

в) установените рискове чрез информационната система, посочена в член 33.

При необходимост държавите членки информират незабавно Комисията и компетентните органи на другите държави членки за тези мерки.

Член 24

Коригиращи действия в случай на неспазване

1. Без да се засяга член 25, когато компетентните органи установят, че даден оператор или търговец не е спазил настоящия регламент или че съответен продукт, пуснат на пазара, предоставен на пазара или изнесен, е неотговарящ на изискванията, те незабавно изискват от оператора или търговеца да предприеме подходящи и пропорционални коригиращи действия за прекратяване на неспазването в рамките на определен и разумен срок.

2. За целите на параграф 1 коригиращите действия, които се изисква да бъдат предприети от оператора или търговеца, включват най-малко една от следните мерки, както е приложимо:

а) отстраняване на всяко формално несъответствие, по-специално с изискванията на глава 2;

б) предотвратяване на пускането на пазара или предоставянето на пазара на съответния продукт или на износа му;

в) незабавно изтегляне или изземване на съответния продукт;

г) даряване на съответния продукт за благотворителни цели или за цели от обществен интерес или, ако това не е възможно, унищожаването му в съответствие с правото на Съюза за управление на отпадъците.

3. Независимо от коригиращите действия, предприети съгласно параграф 2, операторът или търговецът отстранява всички недостатъци в системата за надлежна проверка с оглед на предотвратяването на риска от по-нататъшно неспазване на настоящия регламент.

4. Ако операторът или търговецът не предприеме посочените в параграф 2 коригиращи действия в рамките на срока, определен от компетентния орган съгласно параграф 1, или ако несъответствието, както посочено в параграф 1, продължи да съществува, след изтичането на този срок компетентните органи осигуряват прилагането на изискваното коригиращо действие, посочено в параграф 2, чрез всички средства, с които разполагат съгласно правото на съответната държава членка.

Член 25

Санкции

1. Без да се засягат задълженията им съгласно Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²³⁾, държавите членки установяват правилата относно санкциите, приложими при нарушения на настоящия регламент от операторите и търговците, и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Държавите членки нотифицират Комисията за тези правила и мерки и я нотифицират незабавно за всяко последващо изменение, което ги засяга.

2. Предвидените в параграф 1 санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи. Тези санкции включват:

а) глоби, пропорционални на нанесените на околната среда вреди и на стойността на въпросните съответни стоки или съответни продукти, като размерът на тези глоби се определя по начин, който гарантира, че те действително лишават носещите отговорност лица от икономическите облаги, получени в резултат от извършените от тях нарушения, както и че размерът на тези глоби постепенно се увеличава в случай на повторни нарушения; в случай на юридическо лице, максималният размер на тази глоба е най-малко 4 % от общия годишен оборот на оператора или търговеца в целия Съюз за финансовата година, предхождаща решението за налагане на глоба, изчислен в съответствие с изчисляването на общия оборот на предприятията, предвидено в член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета ⁽²⁴⁾, и при необходимост се увеличава, за да се надхвърли потенциалното придобито икономическо предимство;

б) конфискуване на съответните продукти от оператора и/или търговеца;

в) конфискуване на приходите, получени от оператора и/или търговеца от сделка с въпросните съответни стоки и съответни продукти;

⁽²³⁾ Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно защитата на околната среда чрез наказателно право (ОВ L 328, 6.12.2008 г., стр. 28).

⁽²⁴⁾ Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (регламент за сливанията на ЕО) (ОВ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1).

- г) временно изключване за максимален срок от 12 месеца от процедурите за възлагане на обществени поръчки и от достъп до публично финансиране, включително до процедури за възлагане на обществени поръчки, безвъзмездно предоставяне на средства и отдаване на концесии;
 - д) временна забрана за пускане на пазара, предоставяне на пазара или за износа на съответните стоки и съответните продукти в случай на тежко нарушение или на повторни нарушения;
 - е) забрана за използване на опростена надлежна проверка, предвидена в член 13, в случай на тежко нарушение или на повторни нарушения.
3. Държавите членки уведомяват Комисията за окончателните съдебни решения, постановени срещу юридически лица за нарушения на настоящия регламент и за наложените им санкции в срок от 30 дни от датата на влизане в сила на съдебните решения, като вземат предвид съответните правила за защита на данните. Комисията публикува на своя уебсайт списък на тези решения, който съдържа следните елементи:
- а) наименованието на юридическото лице;
 - б) датата на окончателното съдебно решение;
 - в) обобщение на дейностите на юридическото лице, за които е установено, че нарушават настоящия регламент; и
 - г) вида на наложената санкция и, ако тя е финансова, нейния размер.

ГЛАВА 4

ПРОЦЕДУРИ ЗА СЪОТВЕТНИТЕ ПРОДУКТИ, ВЪВЕЖДАНИ НА ПАЗАРА ИЛИ ИЗВЕЖДАНИ ОТ НЕГО

Член 26

Мерки за контрол

1. За съответните продукти, поставени под митнически режим „допускане за свободно обращение“ или „износ“, се прилагат контролът и мерките, предвидени в настоящата глава. Прилагането на настоящата глава не засяга други разпоредби на настоящия регламент, както и други правни актове на Съюза, уреждащи допускането за свободно обращение или износа на стоки, по-специално Регламент (ЕС) № 952/2013 и членове 46, 47, 134 и 267 от него. Глава VII от Регламент (ЕС) 2019/1020 обаче не се прилага по отношение на контрола на съответните продукти, въвеждани на пазара, доколкото с това се засяга прилагането и изпълнението на настоящия регламент.
2. Компетентните органи са отговорни за цялостното прилагане на настоящия регламент по отношение на съответния продукт, въвеждан на пазара или извеждан от него. По-специално, компетентните органи са отговорни, в съответствие с член 16, за определяне на проверките, които да бъдат извършени на базата на основан на риска подход, и за установяване, посредством извършването на посочените в член 16 проверки, че такъв съответен продукт е в съответствие с член 3.
3. Компетентните органи изпълняват тези отговорности съгласно съответните разпоредби на глава 3.
3. Без да се засяга параграф 2 от настоящия член, митническите органи извършват контрол на митническите декларации, подадени във връзка със съответните продукти, въвеждани на пазара или извеждани от него, в съответствие с членове 46 и 48 от Регламент (ЕС) № 952/2013. Този контрол се основава главно на анализ на риска, както е установено в член 46, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 952/2013.
4. Референтният номер на декларацията за надлежна проверка се предоставя на митническите органи преди допускането за свободно обращение или износа на съответния продукт, който се въвежда на пазара или се извежда от него. За тази цел, освен когато декларацията за надлежна проверка се предоставя чрез електронния интерфейс, посочен в член 28, параграф 2, лицето, което подава митническата декларация за допускане за свободно обращение или за износ на съответния продукт, предоставя на митническите органи референтния номер на декларацията за надлежна проверка, определен за въпросния съответен продукт от посочената в член 33 информационна система.
5. С цел да се вземе предвид съответствието с настоящия регламент, при разрешаване на допускането за свободно обращение или износа на съответен продукт:
 - а) до въвеждането на електронния интерфейс, посочен в член 28, параграф 1, параграфи 6 – 9 от настоящия член не се прилагат и митническите органи обменят информация и си сътрудничат с компетентните органи в съответствие с член 27, и, когато е необходимо, вземат предвид този обмен на информация и сътрудничество при разрешаването на допускането за свободно обращение или износа на съответните продукти;
 - б) след въвеждането на електронния интерфейс, посочен в член 28, параграф 1, се прилагат параграфи 6 – 9 от настоящия член и уведомленията и исканията по параграфи 6 – 9 от настоящия член се извършват чрез този електронен интерфейс.

6. При извършване на проверка на митническата декларация за допускане за свободно обращение или за износ на съответния продукт, който се въвежда на пазара или се извежда от него, митническите органи разглеждат статуса, даден на съответната декларация за надлежна проверка от компетентните органи в информационната система, посочена в член 33, като използват посочения в член 28, параграф 1 електронен интерфейс.

7. Когато посоченият в параграф 6 от настоящия член статус показва, че съответният продукт, който се въвежда на пазара или се извежда от него, е определен съгласно член 17, параграф 2 като изискващ проверка, преди да бъде пуснат на пазара или предоставен на пазара или да бъде изнесен, митническите органи спират допускането за свободно обращение или износа на съответния продукт.

8. Когато са изпълнени всички други изисквания и формалности съгласно правото на Съюза или националното право, свързани с допускането за свободно обращение или износа, митническите органи разрешават допускане за свободно обращение или износ на съответния продукт, който се въвежда на пазара или се извежда от него, ако е налице някое от следните обстоятелства:

- а) когато статусът, посочен в параграф 6 от настоящия член, не показва, че съответният продукт е определен съгласно член 17, параграф 2 като изискващ проверка преди да бъде пуснат на пазара или предоставен на пазара или да бъде изнесен;
- б) когато допускането за свободно обращение или износът са спрени в съответствие с параграф 7 от настоящия член и компетентните органи не са поискали запазване на спирането в съответствие с член 17, параграф 3;
- в) когато допускането за свободно обращение или износът са спрени в съответствие с параграф 7 и компетентните органи са уведомили митническите органи, че спирането на допускането за свободно обращение или износа на съответните продукти може да бъде отменено.

9. Когато компетентните органи стигнат до заключението, че съответен продукт, който се въвежда на пазара или се извежда от него е неотговарящ на изискванията, те уведомяват за това митническите органи и митническите органи не позволяват допускането за свободно обращение или износа на съответния продукт.

10. Допускането за свободно обращение или износът не се смятат за доказателство за съответствие с правото на Съюза и, по-специално, с настоящия регламент.

Член 27

Сътрудничество и обмен на информация между органите

1. За да се даде възможност за прилагане на основания на риска подход, посочен в член 16, параграф 5, за съответните продукти, въвеждани на пазара или извеждани от него, и за да се гарантира, че проверките са ефективни и се извършват в съответствие с настоящия регламент, Комисията, компетентните органи и митническите органи си сътрудничат тясно и обменят информация.

2. Митническите органи и компетентните органи си сътрудничат в съответствие с член 47, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 952/2013 и обменят информацията, необходима за изпълнението на функциите им съгласно настоящия регламент, включително по електронен път.

3. В съответствие с член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013, митническите органи могат да съобщават на компетентния орган на държавата членка, където е установен операторът, търговецът или упълномощеният представител, поверителна информация, получена от тях в процеса на изпълнение на техните задължения или предоставена им на поверителна основа.

4. Когато компетентните органи са получили информация в съответствие с настоящия член, тези компетентни органи могат да съобщят информацията на компетентните органи на други държави членки в съответствие с член 21, параграф 3.

5. Свързаната с риска информация се обменя, както следва:

- а) между митническите органи в съответствие с член 46, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- б) между митническите органи и Комисията в съответствие с член 47, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- в) между митническите органи и компетентните органи, включително компетентните органи на други държави членки, в съответствие с член 47, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 952/2013.

Член 28

Електронен интерфейс

1. Комисията разработва електронен интерфейс, основан на средата на Европейския съюз за митническо обслужване на едно гише, създадена с Регламент (ЕС) 2022/2399 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁵⁾, за да се даде възможност за предаване на данни, по-специално уведомленията и исканията, посочени в член 26, параграфи 6—9 от настоящия регламент, между националните митнически системи и информационната система, посочена в член 33. Този електронен интерфейс трябва да е въведен до 30 юни 2028 г.

2. Комисията разработва електронен интерфейс в съответствие с член 12 от Регламент (ЕС) 2022/2399, за да се даде възможност:

а) на операторите и търговците да спазят задължението за предоставяне на декларацията за надлежна проверка за съответната стока или съответния продукт съгласно член 4 от настоящия регламент посредством предоставянето ѝ чрез националната среда за митническо обслужване на едно гише, посочена в член 8 от Регламент (ЕС) 2022/2399 и да получават отговор във връзка с това от компетентните органи; и

б) за предаването на тази декларация за надлежна проверка в информационната система, посочена в член 33.

3. Комисията приема актове за изпълнение за определяне на подробностите във връзка с правилата за прилагане на параграфи 1 и 2 от настоящия член, и по-специално за определяне на данните, включително техния формат, които трябва да се предават в съответствие с параграфи 1 и 2 от настоящия член. В актовете за изпълнение също така се пояснява как всички промени в статуса, даден от компетентните органи на декларациите за надлежна проверка в информационната система, посочена в член 33, се съобщават незабавно и автоматично на съответните митнически органи чрез електронния интерфейс, посочен в параграф 1 от настоящия член. С актовете за изпълнение може също така да се определи, че някои специфични данни, които са налични в декларацията за надлежна проверка и са необходими за дейностите на митническите органи, включително наблюдението и борбата с измамите, се предават и регистрират в митническите системи на Съюза и националните митнически системи. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 36, параграф 2.

ГЛАВА 5

СИСТЕМА ЗА СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ДЪРЖАВИТЕ И СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ ДЪРЖАВИ

Член 29

Оценка на държавите

1. С настоящия регламент се създава тристепенна система за оценка на държавите или на части от тях. За тази цел държавите членки и третите държави или части от тях се класифицират в една от следните рискови категории:

а) „висок риск“ се отнася до държави или части от тях, за които оценката, посочена в параграф 3, води до установяването на висок риск от производство в такива държави или в части от тях на съответни стоки, за които съответните продукти не отговарят на условията на член 3, буква а);

б) „нисък риск“ се отнася до държави или части от тях, за които посочената в параграф 3 оценка съдържа заключението, че е налице достатъчна увереност, че случаите на производство в такива държави или в части от тях на съответни стоки, за които съответните продукти не отговарят на условията на член 3, буква а), са изключение;

в) „стандартен риск“ се отнася до държави или части от тях, които не попадат нито в категорията на „висок риск“, нито в категорията на „нисък риск“.

2. На 29 юни 2023 г. на всички държави се определя стандартно ниво на риск. Комисията класифицира държавите или частите от тях, които представляват нисък или висок риск в съответствие с параграф 1. Списъкът на държавите или на частите от тях, които представляват нисък или висок риск, се публикува посредством актове за изпълнение, които се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 36, параграф 2, не по-късно от 30 декември 2024 г. Този списък се преразглежда и актуализира, ако е целесъобразно, толкова често, колкото е необходимо, с оглед на новите доказателства.

⁽²⁵⁾ Регламент (ЕС) 2022/2399 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 г. за създаване на среда на Европейския съюз за митническо обслужване на едно гише и за изменение на Регламент (ЕС) № 952/2013 (ОВ L 317, 9.12.2022 г., стр. 1).

3. Класификацията на държави или части от тях с нисък или висок риск съгласно параграф 1 се основава на обективна и прозрачна оценка на Комисията, като се вземат предвид най-новите научни доказателства и международно признати източници. Класификацията се основава предимно на следните критерии за оценка:

- а) степен на обезлесяване и деградация на горите;
- б) степен на разширяване на земеделската земя за съответните стоки;
- в) тенденции в производството на съответните стоки и на съответните продукти.

4. Оценката, посочена в параграф 3, може да включва и отчитане на:

- а) информация, предоставена от съответната държава, от съответните регионални органи, от оператори, от НПО и трети страни, включително коренното население, местните общности и организациите на гражданското общество, относно ефективното включване на емисиите и поглъщанията от селското стопанство, горското стопанство и земеползването в национално определения принос към РКООНИК;
- б) споразумения и други инструменти между съответната държава и Съюза и/или неговите държави членки, които се отнасят до обезлесяването и деградацията на горите и улесняват съответствието на съответните стоки и съответните продукти с член 3, и ефективното им прилагане;
- в) това дали в съответната държава са въведени правни норми на национално и поднационално равнище, включително в съответствие с член 5 от Парижкото споразумение, и дали тя предприема ефективни мерки за прилагане в отговор на обезлесяването и деградацията на горите и за избягване и санкциониране на дейностите, водещи до обезлесяване и деградация на горите, и по-специално дали прилага достатъчно строги санкции, с които нарушителите да бъдат лишени от ползите, произтичащи от обезлесяването или деградацията на горите;
- г) това дали въпросната държава предоставя съответните данни по прозрачен начин; и ако е приложимо, наличието, спазването и ефективното прилагане на законите за защита на правата на човека, правата на коренното население, местните общности и други притежатели на обичайни права на владение;
- д) санкциите, наложени от Съвета за сигурност на ООН или Съвета на Европейския съюз по отношение на вноса или износа на съответните стоки и съответните продукти.

5. Комисията участва в специален диалог с всички държави, които са класифицирани или за които има риск да бъдат класифицирани като високорискови, с цел намаляване на тяхното ниво на риск.

6. Без да се засяга параграф 5, Комисията официално уведомява съответната държава за намерението си да класифицира към друг вид категория на риска тези държави или част от тях и я приканва да предостави всяка информация, която намира за полезна в това отношение. Комисията също така информира компетентните органи за това си намерение.

Комисията включва следната информация в уведомлението:

- а) причината или причините за намерението да промени класификацията на риска на държавата или на части от нея;
- б) поканата за писмен отговор до Комисията във връзка с намерението за промяна на класификацията по отношение на риска на държавата или на части от нея;
- в) последиците от класификацията като държава с висок или нисък риск.

7. Комисията предоставя на съответната държава достатъчно време да отговори на уведомлението. Когато уведомлението се отнася до намерение от страна на Комисията да класифицира държавата или част от нея като такава с висок риск, в своя отговор съответната държава може да предостави на Комисията информация относно мерките, предприети от нея за коригиране на положението.

8. Комисията незабавно уведомява съответната държава и компетентните органи за включването или изваждането на дадена държава или на части от нея от списъка, посочен в параграф 2.

Член 30

Сътрудничество с трети държави

1. В рамките на съответните си области на компетентност Комисията, от името на Съюза, и заинтересованите държави членки участват в координиран подход с държавите производители и частите от тях, до които се отнася настоящият регламент, по-специално тези класифицирани с висок риск в съответствие с член 29, за съвместно справяне с първопричините за обезлесяването и деградацията на горите посредством използването на съществуващите и бъдещи партньорства и на други съответни механизми за сътрудничество. Комисията разработва всеобхватна стратегическа рамка на Съюза за такова участие и обмисля мобилизирането на съответни инструменти на Съюза. Тези партньорства и механизми за сътрудничество се съсредоточават върху опазването, възстановяването и устойчивото използване на горите, обезлесяването и деградацията на горите и върху прехода към устойчиви методи за производство, потребление, преработка и търговия със стоки. Партньорствата и механизмите за сътрудничество могат да включват структурирани диалози, административни договорености и съществуващи споразумения или разпоредби от тях, както и съвместни пътни карти, които дават възможност за преход към селскостопанско производство, което улеснява спазването на настоящия регламент, като се обръща специално внимание на нуждите на коренното население, местните общности и дребните земеделски стопани и се гарантира участието на всички заинтересовани страни.
2. Партньорствата и сътрудничеството дават възможност за пълно участие на всички заинтересовани страни, включително гражданското общество, коренното население, местните общности, жените, частния сектор, включително микро-предприятията и другите МСП и дребните земеделски стопани. Партньорствата и сътрудничеството освен това подкрепят или инициират приобщаващ и основан на участието диалог относно националните процеси на правна и управленска реформа с цел подобряване на управлението на горите и справяне с вътрешните фактори, допринасящи за обезлесяването.
3. Партньорствата и сътрудничеството насърчават разработването на интегрирани процеси на планиране на земеползването, съответно законодателство в държавите производителки, процеси с множество заинтересовани страни, данъчни или търговски стимули и други подходящи инструменти за подобряване на опазването на горите и биологичното разнообразие за устойчиво управление и възстановяване на горите, за противодействие на преобразуването на горите и уязвимите екосистеми за целите на други видове земеползване, за оптимизиране на ползите за ландшафта, сигурността на земеползването, селскостопанската производителност и конкурентоспособност, прозрачните вериги на доставки, за укрепване на правата на зависимите от горите общности, включително дребните земеделски стопани, местните общности и коренното население, чиито права са определени в Декларацията на ООН за правата на коренното население, и за осигуряване на публичен достъп до документи относно управлението на горите и друга съответна информация.
4. В рамките на своите съответни области на компетентност Комисията от името на Съюза, или държавите членки или Съюзът и държавите членки участват в международни двустранни и многостранни дискусии относно политиките и действията за спиране на обезлесяването и деградацията на горите, включително в рамките на многостранни форуми като КБР, ФАО, Конвенцията на ООН за борба с опустиняването, Асамблеята на ООН по околната среда, Форум на ООН по горите, РКООНИК, СТО, Г-7 и Г-20. Това участие включва насърчаване на прехода към устойчиво селскостопанско производство и устойчиво управление на горите, както и развитие на прозрачни и устойчиви вериги на доставки и продължаване на усилията за определяне и договаряне на ясни стандарти и определения, които гарантират високо равнище на защита на горските и другите естествени екосистеми и свързаните с тях права на човека.
5. В рамките на съответните си области на компетентност Комисията, от името на Съюза, и заинтересованите държави членки участват в диалог и сътрудничество с други основни държави потребители, за да насърчават приемането на амбициозни изисквания за свеждане до минимум на приноса на тези държави за обезлесяването и деградацията на горите, както и еднаквите условия на конкуренция в световен мащаб.

ГЛАВА 6

ОСНОВАТЕЛНА ЗАГРИЖЕНОСТ

Член 31

Основателна загриженост на физически или юридически лица

1. Физическите или юридическите лица могат да изразят основателна загриженост пред компетентните органи, когато преценят, че един или повече оператори или търговци не спазват настоящия регламент.
2. Компетентните органи оценяват, без ненужно забавяне, надлежно и безпристрастно основателната загриженост, включително дали твърденията са добре обосновани, и предприемат необходимите стъпки, включително провеждането на проверки и изслушвания на операторите и търговците, с оглед откриване на потенциално неспазване на настоящия регламент и, когато е целесъобразно, временни мерки съгласно член 23, за да се предотвратят пускането на пазара и предоставянето на пазара и износет на съответни продукти, които са предмет на разследване.

3. В срок от 30 дни от получаването на информация за основателна загриженост, ако не е предвидено друго в националното право, компетентният орган информира лицата, посочени в параграф 1, които са изразили основателна загриженост, за последващите действия във връзка с представената информация, като посочва причините за това.

4. Без да се засягат задълженията съгласно Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁶⁾, държавите членки предвиждат мерки за защита на самоличността на физическите или юридическите лица, които изразяват основателна загриженост или извършват разследвания с цел проверка на спазването на настоящия регламент от операторите или търговците.

Член 32

Достъп до правосъдие

1. Всяко физическо или юридическо лице, което има достатъчен интерес, определен в съответствие със съществуващите национални системи на правните средства за защита, включително когато такова лице отговаря на определените в националното право критерии, ако съществуват такива, включително и лице, което е изразило основателна загриженост в съответствие с член 31, има достъп до административни или съдебни процедури за контрол на законосъобразността на решенията, действията или бездействието на компетентните органи съгласно настоящия регламент.

2. Настоящият регламент не засяга никои разпоредби от националното право, които уреждат достъпа до правосъдие, и онези, които изискват да се изчерпят процедурите за административен контрол, преди да бъдат използвани съдебни производства.

ГЛАВА 7

ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

Член 33

Информационна система

1. До 30 декември 2024 г., Комисията създава и впоследствие поддържа информационна система, която съдържа декларациите за надлежна проверка, предоставяни съгласно член 4, параграф 2.

2. Без да се засяга изпълнението на задълженията, установени в глави 2 и 3, информационната система предоставя най-малко следните функции:

- а) регистрация на операторите и търговците и техните упълномощени представители в Съюза; за операторите, които поставят съответните продукти под митнически режим „допускане за свободно обращение“ или „износ“, регистрационният и идентификационен номер на икономическите оператори (EORI номер), установен съгласно член 9 от Регламент (ЕС) № 952/2013, се включва в техния регистрационен профил;
- б) регистрация на декларациите за надлежна проверка, включително комуникацията на съответния оператор или търговец на референтен номер за всяка декларация за надлежна проверка, предоставяна чрез информационната система;
- в) предоставяне на референтния номер на съществуващите декларации за надлежна проверка съгласно член 4, параграфи 8 и 9;
- г) когато е възможно, преобразуване на данни от съответните системи с цел определяне на географското местоположение;
- д) регистриране на резултатите от проверките на декларациите за надлежна проверка;
- е) взаимно свързване с митниците чрез средата на Европейския съюз за митническо обслужване на едно гише, в съответствие с член 28, включително за да се създаде възможност за извършването на уведомления и исканията, посочени в член 26, параграфи 6—9;
- ж) предоставяне на съответна информация за подпомагане на профилирането на риска за целите на плана за проверки, посочен в член 16, параграф 5, включително резултатите от проверките, рисковите профили за операторите, търговците и съответните стоки и продукти с цел идентифициране, въз основа на техниките за електронна обработка на данни, на операторите и търговците, които да бъдат проверявани, както е посочено в член 16, параграф 5, и на съответните продукти, които да бъдат проверявани от компетентните органи;
- з) улесняване на административната помощ и сътрудничество между компетентните органи и между компетентните органи и Комисията за обмен на информация и данни;

⁽²⁶⁾ Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 г. относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза (ОВ L 305, 26.11.2019 г., стр. 17).

и) подкрепя за комуникацията между компетентните органи и операторите и търговците за целите на прилагането на настоящия регламент, включително чрез използването на цифрови инструменти за управление на доставките, когато е целесъобразно.

3. Чрез актове за изпълнение Комисията установява правила за функционирането на информационната система съгласно настоящия член, включително правила за защита на личните данни и обмен на данни с други информационни системи. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 36, параграф 2.

4. Комисията предоставя достъп до тази информационна система на митническите органи, компетентните органи, операторите и търговците и ако е приложимо, на техните упълномощени представители, съгласно съответните им задължения, предвидени в настоящия регламент.

5. В съответствие с политиката на Съюза за свободно достъпни данни Комисията предоставя достъп на широката общественост до пълните анонимизирани съвкупности от данни в информационната система в отворен формат, който може да бъде машинночитим и който осигурява оперативна съвместимост, повторно използване и достъпност.

ГЛАВА 8

ПРЕГЛЕД

Член 34

Преглед

1. Не по-късно от 30 юни 2024 г. Комисията представя оценка на въздействието, придружена, ако е целесъобразно, от законодателно предложение за разширяване на обхвата на настоящия регламент, така че да включва и други залесени земи. Оценката включва, *inter alia*, крайната дата, посочена в член 2, с цел да се сведе до минимум приносът на Съюза за преобразуването и деградацията на естествените екосистеми. Прегледът включва оценка на въздействието на съответните стоки върху обезлесяването и деградацията на горите.

2. Не по-късно от 30 юни 2025 г. Комисията представя оценка на въздействието, ако е целесъобразно придружена от законодателно предложение за разширяване на обхвата на настоящия регламент, така че да включва други естествени екосистеми, включително други земи с големи въглеродни запаси и с висока стойност на биологичното разнообразие, като например пасища, торфища и влажни зони. Оценката обхваща потенциално разширяване на видовете екосистеми, включително въз основа на крайната дата, посочена в член 2, с цел да се сведе до минимум приносът на Съюза за преобразуването и деградацията на естествените екосистеми. При този преглед се разглежда също така необходимостта и осъществимостта на разширяването на обхвата на настоящия регламент, така че да включва други стоки, включително царевича. При прегледа се извършва и оценка на въздействието на съответните стоки върху обезлесяването и деградацията на горите, в съответствие с научните доказателства, и се вземат предвид промените в потреблението.

3. Предвидената в параграф 2 оценка на въздействието включва и оценка на това дали е целесъобразно да се измени или разшири списъкът на съответните продукти, изброени в приложение I, за да се гарантира, че най-значимите съответни продукти, които съдържат, били са хранени или са били произведени при използване на съответни стоки, са включени в този списък. При тази оценка се обръща специално внимание на потенциалното включване на биогоривата (код по ХС 382600) в приложение I.

4. При оценката на въздействие, посочена в параграф 2, се оценява също така ролята на финансовите институции за предотвратяване на финансовите потоци, допринасящи пряко или косвено за обезлесяването и деградацията на горите, и се оценява в това отношение необходимостта от предвиждане на специални задължения за финансовите институции в правните актове на Съюза, като се взема предвид съответното действащо хоризонтално и секторно законодателство.

5. Комисията може да приема делегирани актове в съответствие с член 35 за изменение на приложение I по отношение на съответните кодове по КН на съответните продукти, които са хранени или са били произведени при използване на съответни стоки.

6. До 30 юни 2028 г. и най-малко на всеки пет години след това Комисията извършва общ преглед на настоящия регламент и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета, придружен от законодателно предложение, ако е необходимо. Първият от докладите включва по-специално, въз основа на специфични проучвания, оценка на следното:

а) необходимостта от допълнителни инструменти за улесняване на търговията и осъществимостта на такива инструменти, по-специално за най-слабо развитите държави, засегнати в значителна степен от настоящия регламент, и за държавите или части от тях, класифицирани като такива със стандартен или висок риск – в подкрепа на постигането на целите на настоящия регламент;

- б) въздействието на настоящия регламент върху земеделските стопани, по-специално дребните земеделски стопани, коренното население и местните общности, и евентуалната необходимост от допълнителна подкрепа за прехода към устойчиви вериги на доставки и за дребните земеделски стопани, за да могат да спазват изискванията на настоящия регламент;
- в) по-нататъшното разширяване на определението за „деградация на горите“, въз основа на задълбочен анализ и като се взема предвид напредъкът, постигнат в международните дискусии по въпроса;
- г) прага за задължително използване на полигони както посочено в член 2, точка 28, като се взема предвид неговото въздействие върху борбата с обезлесяването и деградацията на горите;
- д) промени в моделите на търговия със съответните продукти и съответните стоки, включени в обхвата на настоящия регламент, когато тези промени биха могли да са индикация за практика на заобикаляне;
- е) оценка дали извършените проверки са били ефективни, за да се гарантира, че съответните стоки и съответните продукти, предоставяни на пазара или изнасяни, отговарят на изискванията на член 3.

ГЛАВА 9

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 35

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 34, параграф 5, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 29 юни 2023 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от шест месеца преди края на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 34, параграф 5, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междоинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 34, параграф 5, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 36

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁷⁾.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011, като се вземат предвид разпоредбите на член 11 от него.

⁽²⁷⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Член 37

Отмяна

1. Регламент (ЕС) № 995/2010 се отменя, считано от 30 декември 2024 г.
2. Регламент (ЕС) № 995/2010 обаче продължава да се прилага до 31 декември 2027 г., по отношение на дървен материал и изделия от дървен материал по смисъла на член 2, буква а) от Регламент (ЕС) № 995/2010, които са произведени преди 29 юни 2023 г., и са пуснати на пазара на 30 декември 2024 г., или след нея.
3. Чрез дерогация от член 1, параграф 2 от настоящия регламент дървеният материал и изделията от дървен материал по смисъла на член 2, буква а) от Регламент (ЕС) № 995/2010, които са произведени преди 29 юни 2023 г., и са пуснати на пазара след 31 декември 2027 г., отговарят на изискванията на член 3 от настоящия регламент.

Член 38

Влизане в сила и дата на прилагане

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Съгласно параграф 3 от настоящия член, членове 3—13, членове 16—24 и членове 26, 31 и 32 се прилагат от 30 декември 2024 г.
3. С изключение на продуктите, попадащи в обхвата на приложението към Регламент (ЕС) № 995/2010 за оператори, които до 31 декември 2020 г. са създадени съответно като микропредприятия или малки предприятия съгласно член 3, параграфи 1 или 2 от Директива 2013/34/ЕС, посочените в параграф 2 от настоящия член членове се прилагат от 30 юни 2025 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 31 май 2023 година.

За Европейския парламент
Председател
R. METSOLA

За Съвета
Председател
P. KULLGREN

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Съответни стоки и продукти, посочени в член 1

В таблицата по-долу са изброени стоки, класирани в Комбинираната номенклатура, съдържаща се в приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87, посочени в член 1 от настоящия регламент.

С изключение на странични продукти от производствен процес, когато този процес включва материал, който не е отпадък по смисъла на член 3, точка 1 от Директива 2008/98/ЕО, настоящият регламент не се прилага за стоки, които са произведени изцяло от материал, който е приключил своя жизнен цикъл и в противен случай би бил изхвърлен като отпадък по смисъла на член 3, точка 1 от тази директива.

Съответна стока	Съответни продукти
Домашни животни от рода на едрия рогат добитък	0102 21, 0102 29 Живи животни от рода на едрия рогат добитък ex 0201 Меса от животни от рода на едрия рогат добитък, пресни или охладени ex 0202 Меса от животни от рода на едрия рогат добитък, замразени ex 0206 10 Карантии, годни за консумация, от животни от рода на едрия рогат добитък, пресни или охладени ex 0206 22 Черен дроб, годен за консумация, от животни от рода на едрия рогат добитък, замразени ex 0206 29 Карантии, годни за консумация, от животни от рода на едрия рогат добитък (с изключение на език и черен дроб), замразени ex 1602 50 Други приготвени или консервирани храни от месо, карантии или кръв от животни от рода на едрия рогат добитък ex 4101 Сурови кожи от едър рогат добитък (пресни или осолени, сушени, варосани, пиклирани или консервирани по друг начин, но недъбени, нито пергаментирани, нито обработени по друг начин), дори обезкосмени или цепени ex 4104 Дъбени или „crust“ кожи от едър рогат добитък, обезкосмени, дори цепени, но необработени по друг начин ex 4107 Дъбени или „crust“ кожи, допълнително обработени, включително пергаментирани кожи, от едър рогат добитък, обезкосмени, дори цепени, различни от тези от № 4114
Какао	1801 Какао на зърна, цели или натрошени, сурови или печени 1802 Черупки, обелки, люспи и други отпадъци от какао 1803 Какаова маса, дори обезмаслена 1804 Масло, мазнина и течно масло от какао 1805 Какао на прах, без прибавка на захар или други подсладителни 1806 Шоколад и други хранителни продукти, съдържащи какао
Кафе	0901 Кафе, дори печено или декофеинизирано; черупки и люспи от кафе; заместители на кафе, съдържащи кафе, независимо от съотношението в сместа

Съответна стока	Съответни продукти
Маслодайна палма	1207 10 Палмистови орехи или ядки 1511 Палмово масло и неговите фракции, дори рафинирани, но не химически променени 1513 21 Сурово палмистово масло или масло от бабасу и техните фракции, дори рафинирани, но не химически променени 1513 29 Палмистово масло или масло от бабасу и техните фракции, дори рафинирани, но не химически променени (с изключение на сурово масло) 2306 60 Кюспета и други твърди остатъци, дори смлени или агломерирани под формата на гранули, получени при извличането от палмистови орехи или ядки на мазнини или масла ex 2905 45 глицерол с чистота 95 % или повече (изчислена тегловно в сухо вещество) 2915 70 палмитинова киселина, стеаринова киселина, техните соли и естери 2915 90 наситени ациклени монокарбоксилни киселини, техните анхидриди, халогениди, пероксиди и пероксикиселини; техните халогено-, сулфо-, нитро- или нитрозопроизводни (с изключение на мравчена киселина и оцетна киселина, моно-, ди- или трихлороцетни киселини, пропионова киселина, бутанови и пентанови киселини, палмитинова и стеаринова киселина, техните соли и естери, и оцетен анхидрид) 3823 11 стеаринова киселина, промишлена 3823 12 олеинова киселина, промишлена 3823 19 промишлени монокарбоксилни мастни киселини; масла, получени при рафиниране, съдържащи киселини (с изключение на стеаринова киселина, олеинова киселина и талови мастни киселини) 3823 70 промишлени мастни алкохоли
Каучук	4001 Естествен каучук, балата, гутаперча, гуаяола, чикъл и аналогични естествени гуми в първични форми или на плочи, листове или ленти ex 4005 Невулканизирани каучукови смеси в първични форми или на плочи, листове или ленти ex 4006 Други форми (например пръчки, тръби, профили) и артикули (например дискове, шайби), от невулканизиран каучук ex 4007 Нишки и въжета от вулканизиран каучук ex 4008 Плочи, листове, ленти, пръчки и профили от вулканизиран неутвърден каучук ex 4010 Транспортни ленти или трансмисионни ремъци от вулканизиран каучук ex 4011 Пневматични гуми от каучук, нови ex 4012 Пневматични гуми от каучук, регенерирани или употребявани; бандажни гуми протектори за пневматични гуми и колани (предпазни ленти), от каучук

Съответна стока	Съответни продукти
	ex 4013 Вътрешни гуми от каучук ex 4015 Облекла и принадлежности към тях (включително ръкавици, ръкавици без пръсти и ръкавици с един пръст), от вулканизиран неутвърден каучук, за всякакъв вид употреба ex 4016 Други изделия от неутвърден вулканизиран каучук, неупоменати другаде в глава 40 ex 4017 Втвърден каучук (например ебонит), във всякакви форми, включително отпадъци и остатъци; изделия от втвърден каучук
Соя	1201 Семена от соя, дори натрошени 1208 10 Брашна от семена от соя 1507 Соево масло и неговите фракции, дори рафинирани, но не химически променени 2304 Кюспета и други твърди остатъци, дори смлени или агломерирани под формата на гранули, получени при извличането на соевото масло
Дървен материал	4401 Дърва за горене под формата на трупчета, цепеници, клони, сночета или подобни форми; дървен материал на трески или частици; дървени стърготини, отпадъци и остатъци, дори агломерирани под формата на трупчета, брикети, пелети или в подобни форми 4402 Дървени въглища, (включително въглищата от черупки или костилки), дори агломерирани 4403 Необработен дървен материал, дори обелен, със или без беловина, двустранно или четиристранно грубо издялан, с приблизителна форма на квадрат или правоъгълник 4404 Дървени заготовки за обръчи; цепени колчета за връзване на лози и подобни; заострени колове и колчета от дървен материал, небичен надлъжно; само грубо нарязан или заоблен, но нестругован, нито извит и нито обработен по някакъв друг начин дървен материал за бастуни, чадъри, дръжки на инструменти или други подобни; дървени пръчки, ленти и други подобни 4405 Дървесен талаш; дървесно брашно 4406 Дървени траверси за железопътни или подобни линии 4407 Дървен материал, нарязан или бичен надлъжно, цепен или кръгообразно нарязан, дори рендосан, шлифован или клинозъбно съединен, с дебелина над 6 mm 4408 Фурнирни листове (включително тези, получени чрез нацепване на слоест дървен материал), развиван фурнир за шперплат или листове за подобен слоест дървен материал и друг дървен материал, надлъжно нарязан, нацепен или кръгообразно развит, дори рендосан, шлифован, челно или клинозъбно съединен, с дебелина, непревишаваща 6 mm 4409 Дървен материал (включително паркетни дъски и фризи, несглобени), профилиран (нутван, федерован, жлебован, фалцован, кантован, свързан под формата на V, формован за корнизи, със заоблени ръбове или обработен по подобен начин) по дължината на един или на няколко ръбове или страни, дори рендосан, шлифован или клинозъбно съединен 4410 Плочи от дървесни частици, плочи, наречени „oriented strand board“ (OSB) и подобни плочи (например „waferboards“) от дървен материал или от други дървесинни материали, дори агломерирани със смоли или с други органични свързващи вещества 4411 Плочи от дървесни влакна или от влакна от други дървесинни материали, дори агломерирани със смоли или други органични свързващи вещества

Съответна стока	Съответни продукти
	4412 Шперплат, фурнировани плоскости и подобен слоест дървен материал 4413 „Уплътнен“ дървен материал, на блокове, плочи, дъски или профили 4414 Дървени рамки за картини, фотографии, огледала или други подобни 4415 Каси, касетки, шайги, барабани и подобни амбалажи от дървен материал; дървени барабани за кабели; обикновени палети, бокс палети и други товароносители от дърво; дървени подпори за палети (Не включва материали, които са предназначени за опаковане, които се използват изключително като материали за опаковане, за подпора или с цел защита или пренос на друго изделие, пуснато на пазара.) 4416 Бъчви, кащи, качета и други бъчварски изделия и техните части, от дървен материал, включително заготовките за дъги 4417 Инструменти, тела и дръжки за инструменти, тела за четки, дръжки за метли или четки, от дървен материал; калъпи и опъвачи за обувки, от дървен материал 4418 Дърводелски изделия и части за конструкции от дърво, включително порестите дървесни плочи, съединени плочи за подови настилки и покривните шиндри („shingles“ и „shakes“), от дървен материал 4419 Съдове и прибори за сервиране или за кухня от дървен материал 4420 Мозайки върху дърво и инкрустиран дървен материал; ковчезета, кутии и калъфи за бижута или за златарски изделия и други подобни, от дървен материал; статуетки и други изделия за украса, от дървен материал; артикули за вътрешно обзавеждане от дървен материал, невключени в глава 94 4421 Други изделия от дървен материал Дървесна маса и хартия от глави 47 и 48 от Комбинираната номенклатура, с изключение на продукти на основата на бамбук и продукти за рециклиране (отпадъци и остатъци) ex 49 Печатни книги, вестници, картини и други печатни произведения на издателства, на пресата или на останалата графическа промишленост, ръкописни или машинописни текстове и чертежи от хартиен материал ex 9401 Мебели за сядане (с изключение на тези от позиция 9402), дори превръщащи се на легла, и техните части, от дърво 9403 30, 9403 40, 9403 50, 9403 60 и 9403 91 Мебели от дърво и техните части 9406 10 Сглобяеми конструкции от дърво

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Декларация за надлежна проверка

Информация, която трябва да се съдържа в декларацията за надлежна проверка в съответствие с член 4, параграф 2:

1. Наименование и адрес на оператора и, в случай на съответни стоки и съответни продукти, въвеждани на пазара или извеждани от него, регистрационен и идентификационен номер на икономическите оператори (EORI номер) в съответствие с член 9 от Регламент (ЕС) № 952/2013.
2. Код по Хармонизираната система, описание в свободен текст, включително търговското наименование, както и, когато е приложимо, пълното научно наименование, и количество на съответния продукт, който операторът възнамерява да пусне на пазара или да изнесе. За съответните продукти въвеждани на пазара или извеждани от него количеството трябва да се изрази в килограми нетна маса, а когато е приложимо, в допълнителната мерна единица, посочена в приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета срещу указания код по Хармонизираната система или, във всички останали случаи, изразено в нетна маса с определяне на приблизителен коефициент на отклонение или, когато е приложимо, в обем или бройки. Допълнителна мерна единица се прилага, когато тя е определена последователно за всички възможни подпозиции в рамките на кода по Хармонизираната система, посочен в декларацията за надлежна проверка.
3. Държава на производство и географско местоположение на всички парцели, където са произведени съответните стоки. За съответните продукти, които съдържат или са били произведени с използването на едър рогат добитък, и за такива съответни продукти, които са били хранени със съответните продукти, географското местоположение се отнася до всеки животновъден обект, където е държан едрият рогат добитък. Когато съответният продукт съдържа или е произведен от стоки, произведени в различни парцели, се включва географското местоположение на всички парцели в съответствие с член 9, параграф 1, буква г).
4. За операторите, позоваващи се на съществуваща декларация за надлежна проверка съгласно член 4, параграфи 8 и 9, референтния номер на такава декларация за надлежна проверка.
5. Текстът: „С подаването на настоящата декларация за надлежна проверка операторът потвърждава, че е извършена надлежна проверка съгласно Регламент (ЕС) 2023/1115, като не е установен никакъв риск или е установен само незначителен риск, че съответните продукти не отговарят на изискванията на член 3, буква а) или б) от посочения регламент.“
6. Подпис в следния формат:
„Подписано за и от името на:
Дата:
Име и длъжност: Подпис:“.
